Vastseliina üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine Aruanne

Heikki Kalle
(KMH0039)
OÜ Hendrikson&Ko
Raekoja plats 8,
51004 TARTU
Tel 7 409 800, faks 7 409 801
hendrikson@hendrikson.ee
www.hendrikson.ee

Tartu 2007

Sisukord

1 SISSEJUHATUS 5

1.1 PLANEERIMISDOKUMENDI EESMÄRK JA SISU 5
1.2 PLANEERIMISDOKUMENDI SEOS TEISTE ASJAKOHASTE STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA 6
1.3 PLANEERIMISDOKUMENDI VASTAVUS KESKKONNAKAITSE EESMÄRKIDELE JA KESKKONNA-ALASTELE ÕIGUSAKTIDELE 8
1.4 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK, KORRALDAMINE JA METOODIKA 9

2 MÕJUTATAVA KESKKONNA ÜLEVAADE 11

2.1 ASUKOHT 11
2.2 LOODUKESKKOND JA ASUSTUS 11
2.3 AJALOOLIS-KULTUURILINE KESKKOND 11
2.4 SOTSIAAL-MAJANDUSLIK KESKKOND 12

3 VALLA STRATEEGILISED ARENGUSTSENAARIUMID 13

3.1 ÜLEVAADE PÕHJUSTEST MILLE ALUSEL VALITI PEAMISED ARENGUSTSENAARIUMID, MIDA STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI KOOSTAMISEL KÄSITLETI 13
3.2 ÜLEVAADE ARENGUSTSENAARIUMI VALIMISE PROTSEDUURIST 14
3.3 VALLA ÜLDISTE ARENGUSUUNDADE ISELOOMUSTUS 16
3.4 EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS ALTERNATIIVSETE ARENGUSTSENAARIUMITE KORRAL JA JUHUL, KUI STRATEEGILIST PLANEERIMISDOKUMENTI ELLU EI VIIDA 17
3.4.1 Looduskeskkond 17
3.4.2 Sotsiaal-majanduslik keskkond 19
3.4.3 Ajaloolis-kultuuriline keskkond 21
3.5 EELDATAV MÕJU JUHUL, KUI ÜLDPLANEERINGUT ELLU EI VIIDA 22

4 KAVANDATAVA TEGEVUSEGA KAASNEVAD KESKKONNAMÕJUD 23

4.1 MAJANDUSVALDKOND 23
4.1.1 Äri-, tootmis- ja teenindusmaade ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused 23
4.1.2 Äri-, tootmis- ja teenindusmaade reserveerimisega kaasnevad mõjud 24
4.1.3 Elamumaade ruumilise arengu maakasutuspõhimõtted ja –tingimused 25
4.1.4 Elamumaade reserveerimisega kaasnevad mõjud 26
4.2 SOTSIAAL-, SPORDI- JA KULTUURIVALDKOND 27
4.2.1 Ühiskondliku-avaliku kasutusega maade ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused 27
4.2.2 Ühiskondliku-avaliku kasutusega maade reserveerimisega kaasnevad mõjud 28
4.3 LOODUS-, VAATAMIS- JA MUINSUSVÄÄRTUSED NING ELUKESKKOND 29
4.3.1 Väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused 29
4.3.2 Väärtuslike maastike, rohevõrgu ning miljööväärtuslike alade reserveerimisega kaasnevad mõjud 30
4.4 TEHNILISE INFRASTRUKTUURI VALDKOND 31
4.4.1 Tehnilise infrastruktuuri ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused 31
4.4.2 Tehnilise infrastruktuuri arendamisega kaasnevad mõjud 32
4.5 MÕJUDE OMAVAHELISED SEOSED 34

5 LEEVENDUSMEETMED JA SEIRE VAJADUS 36

6 AVALIKKUSE KAASAMINE JA RASKUSTE ILMNEMINE KSH ARUANDE KOOSTAMISEL 38

7 KOKKUVÕTE 41

LISAD 42

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ALGATAMINE 42
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ALGATAMISEST TEAVITAMINE NING PROGRAMMI KOHTA SEISUKOHTADE KÜSIMINE 43

KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE PROGRAMM 47
PROJEKTIGA SEOTUD PÄDEVATE ASUTUSTE SEISUKOHAD 53
AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL 56
AVALIKUL ARUTELUL OSALEJATE NIMEKIRI 58
PROGRAMMI AVALIKUST VÄLJAPANEKUST JA AVALIKUST ARUTELUST TEATAMINE 59
PROGRAMMI HEAKSKIIT 60
ARUANDE AVALIKUST VÄLJAPANEKUST JA AVALIKUST ARUTELUST TEATAMINE 62
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL 63
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIKU ARUTELU OSALEJATE NIMEKIRI 65
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE HEAKSKIIT KESKKONNATEENISTUSELT 66

1 Sissejuhatus

1.1 Planeerimisdokumendi eesmärk ja sisu

Üldplaneeringu eesmärk
Vastseliina valla haldusterritooriumile koostatava üldplaneeringu eesmärk on kujundada läbi avaliku planeerimisprotsessi ja avalikkuse kaasamise valla ruumilised arengusuunad, täpsustada maa- ja veealade kasutamistingimused ning määrata tiheasustusalad ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alad.

Planeeringu koostamiseks sõlmis Vastseliina vallavalitsus konsultatsioonilepingu OÜ Hendrikson & Ko'ga.

Üldplaneeringu protsess
Üldplaneeringu protsess on läbi viidud avaliku protsessina, järgides *Planeerimisseaduses* toodud kaasamise ja teavitamise nõudeid ning vastavalt Hendrikson & Ko pikaajaliselt väljakujunenud hea tava kogemusele. Üldplaneering algatati 26. novembril 2004.a. Vastseliina Vallavolikogu määrusega nr 28. Töö toimus etapiviisiliselt: esimeses etapis selgitati välja olemasolev olukord ning koguti lähtetingimusi huvitatud asutustelt ja ettevõtetelt. Teises etapis toimus valla arenguprobleemide ja –võimaluste käsitlemine, arvestades alternatiive ja konflikte. Selle põhjal formuleeriti valla maakasutuspõhimõtted, mille järel võis asuda välja töötama planeeringulahendust. Planeeringuprotsessi töögruppidesse kaasati valla vastavate valdkondade spetsialistid ning etappide tulemusi tutvustati jooksvalt avalikel aruteludel. Planeerimisprotsessi erinevate etappide tulemused on dokumenteeritud üldplaneeringu köidetes:

- → Vastseliina valla üldplaneering, lähteandmestiku analüüs;
- → Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad;
- → Vastseliina valla üldplaneering, seletuskiri – kehtestatakse haldusaktiga;
- → Vastseliina valla üldplaneering, lisade köide.

Üldplaneeringu sisu
Planeerimisettepanekuga kavandatavad tegevused on valdavalt seotud praeguste tihedamalt asustatud piirkondade arendamisega, kus on võimalik selgemalt ette näha tulevikusuundumusi. Arendamine toimub läbi erineva juhtfunktsiooniga maade reserveerimise peamiselt maatulundusmaale, millest olulisemaks on väikeelamumaade, tootmismaade ning puhke- ja virgestusmaade reserveerimine. Oluliseks teemaks on ka kogu valla territooriumil alade avaliku kasutamise võimaluste tagamine: supluskohad, kasutatavad teed ja kergliiklusteed, puhkealad jms. Hajaasustuses põllu- ja metsamaal seatakse planeerimisettepanekuga tingimused alade kasutamiseks ning ehitus- ja arendustegevuseks, samuti täpsustatakse rohevõrgustiku ja väärtuslike maastike kasutustingimused.

Planeerimisettepanekuga kavandatavad tegevused on:

- Vastseliina ja Vana-Vastseliina arendamine läbi keskusemaa funktsiooni määratlemine;
- Külakeskuste arendamine puhke- ja virgestusmaade ja/või üldkasutatava hoone maa reserveerimisega;
- Puhke- ja virgestusmaade reserveerimine Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas, kauni vaatega kohtade reserveerimine puhke- ja virgestusmaana;

- Elamumaade laiendamine ja tihendamine olemasolevatel tiheasustusaladel Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas, samuti Külaoru külas;
- Hajaasustuses (põllu- ja metsamaal), traditsioonilise asustusstruktuuriga ja miljööväärtuslikes piirkondades ning väärtuslikel maastikel ehitustingimuste järgimine maastikupildi säilitamiseks;
- Tootmissalade laiendamine olemasolevate tööstusalade ümbruses Vastseliina alevikus, Vana-Vastseliinas, Külaorus ja Viitkal;
- Ärimaade reserveerimine Vastseliina ja Vana-Vastseliina asulates;
- Kaitsehaljastusmaa reserveerimine Vastseliina aleviku tööstusala piirkonnas;
- Haljasala ja parkmetsamaa reserveerimine Vastseliina ja Vana-Vastseliina asulates (sh piiskopilinnuse ümbruses);
- Supelranna maa reserveerimine Kirikumäe järve ääres, supluskohtade määramine;
- Kergliiklusteede reserveerimine, sh kõikide põhikaardil olevate teede, mis asuvad rohelise võrgustiku tuumaladel ja koridorides, reserveerimine avalikult kasutatavateks kergliiklusteedeks;
- Uue tee ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa reserveerimine Vastseliina alevikus;
- Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamine Vastseliinas, Vana-Vastseliinas, Külaorus ja Viitkal, ühisveevärgi arendamine Jeedaskülas; Vastseliinas, Vana-Vastseliinas ja Külaorus maade reserveerimine hüdrantide jaoks;
- Tänavavalgustuse väljaehitamine enamkäidavates paikades (bussipeatused, aktiivselt kasutatavad liikumisteed, haljas- ja puhkealad);
- Jäätmekäitlusmaa reserveerimine Vastseliina alevikus ja Loosi külas;
- Ristipuude võtmine kohaliku kaitse alla Kerepäälse külas;
- Rohevõrgustiku tuumalade ja koridoride piiride täpsustamine ja kasutustingimuste määramine;
- Kalmistumaa laiendamine Vastseliina alevikus;
- Ehituskeeluvööndi vähendamine Vastseliina alevikus Piusa jõe ääres 50 meetrilt 30 meetrile;
- Maade munitsipaliseerimine Vastseliina alevikus, Vana-Vastseliinas ja külade keskustes.

1.2 Planeerimisdokumendi seos teiste asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Üldplaneeringu koostamise aluseks on võetud kõrgemalseisvad planeerimisdokumendid Euroopa Liidu, Eesti ja Võru maakonna tasandil.

Euroopa Liidu tasandi ruumilist arengut suunavatest baasdokumentidest on käsitletud Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiivi (European Spatial Development Perspective - ESDP) ja "Visioonid ja Strateegiad Läänemere regioonis 2010" ("Visions and Strategies around the Baltic 2010/ VASAB 2010").

Eesti tasandil käsitletakse asustuse, transpordi, energeetika ja rohevõrgu arengut lähtudes **üleriigilisest planeeringust Eesti 2010**. Planeeringu üldiste sihiseadetena on määratletud järgmised aspektid:

→ Inimese põhivajaduste rahuldamise ruumiline tagamine
→ Eesti asustussüsteemi- ja maastikustruktuuri väärtuste säilitamine ja edasiarendamine
→ Asustuse ruumiline tasakaalustamine
→ Eesti hea ruumiline sidumine Euroopaga

→ Looduskeskkonna hea seisundi säilitamine ja parandamine

Nimetatud sihtidest lähtuvalt käsitletakse ruumilist arengut nelja peamise komponendi – asustus, transpordiühendused, energeetika ning roheline võrgustik - kaupa.

Asustuse arengul lähtutakse suures osas maakonnakeskuste tugevdamist rõhutavast strateegiast, mille läbi on võimalik luua kogu riigi territooriumil hästi kättesaadavate tugevate keskuste võrk. Maakonnakeskustesse on võimalik koondada majandus-, teenindus- ja arenduspotentsiaal, mis kindlustaks terve maakonna jätkuva arenguvõime, identiteedi säilimise ja eripärase maine väljakujunemise. Üleriigilise planeeringu ***transpordistrateegia*** lähtub Eesti "aeg-ruumilise kokkusurumise" (reisiliikluse kiirendamine peamistel ühendussuundadel) kontseptsioonist. Lisaks rahvusvaheliste teede väljaehitamisele on esiplaanil kogu territooriumi kättesaadavuse parandamine, märgitakse säästliku arengu ühe komponendina üleriigilise ja kohaliku ühistranspordi eelisarendamise vajadust. ***Energeetika ruumstruktuuri*** osas on ümberkujundamise eesmärkidena välja toodud ökonoomsus, kooskõla säästva arengu põhimõtetega ning ühekülgse energeetilise välissõltuvuse vältimine. Praegusest enam hajutatud energiavarustuse ruumistruktuuri peab tekitama energeetika järk-järguline ümberorienteerimine loodusliku gaasi ning taastuvate energiaallikate suuremale kasutamisele, soojuse ja elektri koostootmisele ning Eesti ühinemine Läänemere piirkonna elektrivarustuse- ja gaasiringidega. Üleriigilise planeeringu ***rohelise võrgustiku*** kontseptsioon rõhutab elusloodusе ja maastiku kaitse orgaanilist sulatamist keskkonnakujundusse ning vajadust esile tõsta, väärtustada ja sihipäraselt kasutusele võtta kaitsealuste ning looduslikus või looduslähedases seisundis alade laias mõttes keskkonda kujundavat mõju. Võrgustiku sihipärase kujundamisega taotletakse järgmisi konkreetsemaid eesmärke:

– keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine inimesele vajalikul tasemel;
– väärtuslike looduskoosluste kaitse;
– looduslähedase majandamise, elulaadi ja rekreatsiooni võimaldamine ning looduslike alade ruumilise kättesaadavuse tagamine.

Võru maakonna tasandil on arvestatud Võru maakonnaplaneeringus ja Võru maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" toodud suundade ja tingimustega.

Võru maakonnaplaneeringu üldeesmärgina on märgitud hea seista maakonna tasakaalustatud ja säästva territoriaalse arengu eest. Maakonna strateegilised põhieesmärgid on planeeringus esitatud eraldi valdkondade kaupa:

1. <u>Sotsiaalne keskkond</u>:

- Võrumaal on välja kujunenud tänapäeva standarditele ja elustiilile vastav ja turvalist keskkonda pakkuv asustussüsteem, sealhulgas toimiv keskuste võrgustik ja elujõuline hajaasustus.
- Säilinud on Võrumaale omane kultuuripärand, kättesaadav on ka kõrgkultuur.
- Võrumaal on võimalik omandada konkurentsivõimelist põhi- ja keskharidust, piirkonna tööjõuturu vajadustele vastavat kutseharidust ja rakenduslikku kõrgharidust ning saada täiendkoolitust. Tähtsustunud on noorsootöö. Soodustatakse teadus- ja arendustööd.
- Toimib uute haritud inimeste, partnerite, ideede, tehnoloogiate, investeeringute akumuleerumine, institutsioonide ning sektorite vaheline koostöö.
- Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesüsteem tagab kohalikest vajadustest lähtuva kvaliteetse teenuse osutamise.

2. <u>Majanduskeskkond</u>:

- Piirkonna turismi- ja puhkemajanduse potentsiaal leiab laialdast ja mitmekülgset realiseerimist.
- Maakond on soodsa ettevõtluskeskkonnaga atraktiivne investeerimiskoht. Majandusspekter on mitmekesistunud ning ettevõtted on konkurentsivõimelised sise- ja välisturul.
- Maakonda läbivate rahvusvaheliste transpordikoridoride, piiritollipunktide ning kõrgtasemel osutatava logistilise teenuse kaudu realiseeritakse maakonna soodne majandusgeograafiline positsioon.
- Optimaalse ja kvaliteetse tehnilise infrastruktuuri olemasolu.
- Alternatiivne tootmistegevus maapiirkondades ja traditsiooniline põllumajanduslik tootmine selleks sobivatel põllumaadel.

3. Looduskeskkond:
- Loodusressursse kasutatakse säästlikult ja efektiivselt.
- Inimtegevuse mõju looduskeskkonnale ei ületa loodusliku kompensatsioonivõime piiri.
- Väärtuslike looduslike koosluste ja kultuurmaastike säilimine on tagatud.

Maakonnaplaneeringu raames on välja töötatud tulevikuvisioon aastaks 2010, milles Võru maakonda kirjeldatakse järgmiste märksõnadega:

- ainulaadne omakultuur ja puhas mitmekülgne loodus on magnetiks sise- ja välisturistidele ning neil on püsiväärtus siinse 40-42 000 elaniku jaoks
- võimaldab saada hea üld- ja kutsehariduse ning pakub töökohti neile, kel selleks oskused ja soov
- on avatud uutele inimestele, partneritele, ideedele, tehnoloogiatele, investeeringutele
- ettevõtted ja tooted on konkurentsivõimelised nii sise- kui välisturul
- on üheks Ida-Lääne vahelise kaubanduse sõlmpunktiks
- on eelistatud, hea mainega elu-, puhke- ja töökoht
- on varustatud kvaliteetse ja tänapäeva nõuetele vastava infrastruktuuriga.

Võru maakonnaplaneeringu teemaplaneering määrab asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused ning loob eeldused keskkonnakaitseliselt põhjendatuma ruumistruktuuri kujunemiseks ja säästvaks arenguks Võrumaal. Teemaplaneeringuga on määratletud rohelise võrgustiku ja väärtuslike maastike alad ning seatud vajalikud tingimused nende säilitamiseks.

Koostatav Vastseliina valla üldplaneering peab lähtuma ülaltoodud kõrgematest planeeringutest ning kaasa aitama nende planeeringutega seatud strateegiliste eesmärkide täitmisele.

1.3 Planeerimisdokumendi vastavus keskkonnakaitse eesmärkidele ja keskkonna-alastele õigusaktidele

Üldplaneeringu protsessi käigus on pidevalt arvestatud keskkonnakaitse eesmärkidega ja keskkonna-alaste õigusaktidega. Üldplaneeringu koostamise protsessi oli keskkonnaeksperdina kaasatud Kuido Kartau (litsents KMH0034) ning iga etapi käigus toimus planeeritavate alternatiivide ja põhimõtete ning planeeritud tegevusega kaasnevate mõjude hindamine. Vastavalt üldplaneeringu algatamise ajal kehtinud õigusaktidele keskkonnamõju hindamist eraldiseisva töö ja protsessina ei teostatud. Keskkonnatemaatika on seetõttu integreeritud üldplaneeringu dokumentatsioonis teiste valdkondadega.

Üldplaneeringu koostamisel on lähtutud kompleksse ja tervikliku arendamise põhimõttest, mis integreerib erinevate eluvaldkondade ruumilised arengusuunad, sh looduskeskkonna kaitse. Sellistest kaalutlustest lähtub ka Eesti säästva arengu

riiklik strateegia *Säästev Eesti 21*, mis toob Eesti jätkusuutliku arengu saavutamiseks välja neli põhilist eesmärki: Eesti kultuuriruumi elujõulisus, heaolu kasv, sidus ühiskond ja ökoloogiline tasakaal.

Ökoloogilise tasakaalu saavutamiseks nimetab strateegia kolm eesmärki:
- → Loodusvarade kasutamine viisil ja mahus, mis kindlustab ökoloogilise tasakaalu;
- → Saastumise vähendamine;
- → Loodusliku mitmekesisuse ja looduslike alade säilitamine.

Antud kolme eesmärgiga on arvestatud valla üldplaneeringu koostamisel. Kuna Vastseliina valla territoorium on valdavalt metsa- ja põllumaa, on siin oluliseks eesmärgiks loodusvarade säästev kasutamine ning loodusliku mitmekesisuse/alade säilimine, mistõttu toob planeerimisettepanek eraldi välja säilitamisele kuuluvate loodusväärtuslike maastike ja koosluste kasutamistingimused (sh kaitsealad, üksikobjektid, kaitsealuste liikide kasvukohad, Natura 2000 alad, roheline võrgustik, vääriselupaigad, märgalad ja pärandkooslused). Saastumise vähendamiseks soosib planeeringulahendus vähereostavat tööstust ja teenindust ning reostusohtu ennetavaid/leevendavaid meetmeid (nt kaitsehaljastus).

Planeeringulahenduses on järgitud asjakohaste õigusaktidega sätestatud tingimusi ja piiranguid. Olulisemate õigusaktidena võib välja tuua:
- → Säästva arengu seadus;
- → Looduskaitseseadus;
- → Veeseadus;
- → Metsaseadus;
- → Jäätmeseadus;
- → Välisõhu kaitse seadus;
- → Vabariigi Valitsuse 3. märtsil 2006. a määrus nr 64 *Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri;*
- → Keskkonnaministri 2. aprilli 2003. a. määrus nr. 27 *Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri.*

1.4 Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk, korraldamine ja metoodika

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk

Vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §31 ja §33 lg 1-le on üldplaneering strateegiliseks planeerimisdokumendiks, millele on kohustus korraldada keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi ka KSH). KSH eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut.

KSH käigus selgitatakse välja üldplaneeringuga **kavandatud tegevuste** eeldatav **oluline keskkonnamõju**. Keskkonnamõju peetakse oluliseks, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine

Vastseliina üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 28. juunil 2006 otsusega nr 1-1.2/62, lähtudes *Keskkonnamõju hindamise ja*

keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §33 lg 1 ning antud seaduse rakendussättest §56 lg 5.

Keskkonnamõju hindamine toimus järgmistes etappides:

→ Algatamine ja KSH programmi osas seisukoha küsimine Võrumaa Keskkonnateenistuselt, Muinsuskaitseinspektsioonilt ja Kaitseministeeriumilt;
→ Programmi avalik väljapanek ja avalik arutelu
→ KSH aruande koostamine
→ Aruande avalik väljapanek ja arutelu
→ Aruande heakskiitmine Võrumaa Keskkonnateenistuse poolt

KSH teostamiseks sõlmis Vastseliina vallavalitsus lepingu keskkonnaekspert Heikki Kallega (litsents KMH0039).

<u>Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika</u>

Planeeringulahenduse elluviimisega potentsiaalselt ilmnevaid keskkonnamõjusid hinnati vastavalt Eestis kasutatavale metoodikale ja heale tavale. Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilisel hindamisel kasutati järgnevat metoodikat:

- koguti, vaadati läbi ning analüüsiti olemasolevat alusinformatsiooni (sealhulgas keskkonnaalased õigusaktid ja juhendmaterjalid);
- viidi läbi arutelud kohalike elanike ja vallavalitsuse esindajatega;
- kogutud andmed süstematiseeriti ja analüüsiti keskkonnaprobleemide seisukohalt;
- uuringuandmete analüüsi tulemusel koostati hindamismaatriksid;
- hinnati planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid ning planeeritavaid leevendusmeetmeid.

Riigipiiriülest keskkonnamõju Vastseliina valla üldplaneeringu koostamise ja ellu viimisega ei kaasne.

2 Mõjutatava keskkonna ülevaade

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt peab KSH aruanne sisaldama mõjutatava keskkonna kirjeldust strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajal. Üldplaneeringu koostamise esimese etapina koguti põhjalik lähteandmestik, mis on koondatud üldplaneeringu köitesse „Vastseliina valla üldplaneering. Lähteandmestiku analüüs" ning dubleerimise vältimiseks on käesolevas aruandes esitatud keskkonnaülevaate kokkuvõte.

2.1 Asukoht

Vastseliina vald asub Võru maakonna idaosas ning piirneb kaguosas Venemaaga, valla pindala on 222,8 km^2 ning administratiivseks keskuseks on Vastseliina alevik. Vald asub maakonnakeskusest Võru linnast 24 km kaugusel ning valda läbib Eesti oluline transpordikoridor Tallinn-Tartu-Luhamaa maantee. Luhamaa-Šumilkino piiripunkt asub alevikust 12 km kaugusel.

2.2 Loodukeskkond ja asustus

Vald paikneb Haanja kõrgustikus ja on vahelduva reljeefiga: suurkuplid, seljandid ja orundid. Nõgudes leidub palju väikseid järvi; valda läbib Piusa jõgi, mis valla idapiiril voolab devoni liivakivisse lõikunud ürgorus. Kohati on orud soostunud, suurimaks soostunud alaks on Kirikumäe raba. Lõuna-Eestile iseloomulikul punakaspruunil liivsavimoreenil on valdavaks mullaks näivleetunud mullad, mis on vaatamata keskmisest madalamale huumusesisaldusele rahuldava viljakusega. Vallas kasutatakse valdavalt Devoni, kuid ka Kvaternaari veekihi vett (viimane on reostustundlik).

Valla territooriumil asub kaks maastikukaitseala: Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala ja Kirikumäe maastikukaitseala. Mõlemal maastikukaitsealal asub ka üks Natura 2000 võrgustiku ala. Valda ulatub ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Haanja Looduspark, mis on samuti maastikukaitseala. Eraldiseisva Natura 2000 võrgustiku alana on Piusa jõe hoiuala. Vallas leidub kaitsealuseid parke, üksikobjekte ning kaitsealuste liikide kasvukohti ja elupaiku. Vallas on ka vääriselupaiku ja potentsiaalseid vääriselupaiku, inventeeritud niite ja märgalasid ning ristipuid. Valla territooriumile ei jää ühtegi riikliku tähtsusega rohelise võrgustiku tugiala, maakondlikud tugialad ulatuvad osaliselt lõunaosas ning kirdeosas valla territooriumile.

Reljeefist tingituna on valla territoorium valdavalt hajaasustatud, kus kuplitel vahelduvad põllud-metsad ning valdavaks külatüübiks on hajaküla, leidub ka teisi külatüüpe (sumbküla, ridaküla). Suurimaks asulaks on valla keskel paiknev Vastseliina alevik, kuhu on koondunud ka enamus töökohti ja teenuseid.

2.3 Ajaloolis-kultuuriline keskkond

Vallas asuvatest mälestistest moodustavad valdava osa arheoloogiamälestised (enamuses kääpad), arhitektuurimälestistest on tuntuim Vastseliina piiskopilinnus, Piiri kõrts ja sepikoda, samuti mõisakompleksid Illis ja Vana-Saalusel ning Vastseliina mõis ja pastoraat. Vallas leidub ka neli ajaloomälestist.

Ajaloolis-kultuurilise ning loodusväärtusega piirkondadena on maakonna teemaplaneeringus määratletud väärtuslikud maastikud. Valla läänepiiril asub osaliselt valla territooriumil Haanja ja Piusa jõe ürgoru I klassi väärtuslikud maastikud, Kirikumäe II klassi väärtuslik maastik ning Tabina, Loosi, Kaagu, Raudoja-Vana-Vastseliina ja Külaoru III klassi vääruslikud maastikud.

2.4 Sotsiaal-majanduslik keskkond

Vastseliina vallas elas 31.12.2004.a seisuga 2225 inimest. Valla rahvaarv väheneb, enim on 1998-2004 perioodil vähenenud Vastseliina aleviku rahvaarv. Rahvastiku vanusstruktuuris on oluliselt rohkem pensioniealisi (24,6%) kui Võru maakonnas või Eestis keskmiselt. Samuti on väiksem tööealiste inimeste arv. Valla rahvuslikus koosseisus on 98% eestlasi.

Vastseliina valla majandusstruktuuris on põhitegevusvaldkondadeks tööstus (metsa- ja puidutööstus), põllumajandus ning järjest hoogustuv areng teeninduses (nt. puhkemajandus). Oluliseks tööandjaks on ka avalik sektor. Enamus valla töökohtadest on koondunud Vastseliina alevikku. Valla tööealisest elanikkonnast on hõivatud ca 75%.

Vastseliina vallas asub lasteaeda, Viitka algkool, Vastseliina Gümnaasiumi ja muusikakool ning Vastseliina Sanatoorne Internaatkool. Vastseliina Gümnaasiumis käivad õpilased ka väljastpoolt valda. Kultuurilise ja spordilise tegevusega saab vallas tegutseb Vastseliina rahvamajas ja seltsimajades, vallas on kolm raamatukogu, koduloomuuseum ja muusikakool. Kultuuritraditsioonide kandjana tegutsevad Vastseliina Gümnaasiumi ja rahvamaja juures huviringid.

3 Valla strateegilised arengustsenaariumid

3.1 Ülevaade põhjustest mille alusel valiti peamised arengustsenaariumid, mida strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel käsitleti

Üldplaneeringu arengustsenaariumite käsitlemisel on metoodilise lähenemisena käsitletud planeerimise avalikku kaalutlusprotsessi, mille käigus on kõikide kõrgemalseisvate arengudokumentide, keskkonnakaitse eesmärke ning erinevate huvigruppide, osapoolte ja keskkonnaekspertide arvamust arvestades võrreldud ja hinnatud kavandatava tegevuse võimalikke mõjusid, nende leevendamise meetmeid ning tõenäolist arengut juhul, kui strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida.

Valla arengustsenaariumite valimise üldiseks kontekstiks on ühiskonnas toimuvad rahvastiku-, majandus- ja sotsiaalsed trendid, ülemaailmsetest kuni regionaalse taseme suundumusteni. Ülemaailmsed suundumused (globaliseerumine, infotehnoloogia areng ja säästva arengu nõuded) manifesteerivad end mitmete sotsiaalmajanduslike trendidena: teenuste ja infotehnoloogiapõhise arengu taustal maapiirkondades traditsiooniliste majandusharude (põllumajandus, kalandus jms) ning tootmise vähenemine, elu- ja töökohtade ümberpaiknemine, mobiilsuse kasv, keskkonnakaitse tugevnemine ja puhta loodus/elukeskkonna väärtustamine jne. Vastseliina valla kui Lõuna-Eesti piiriäärse maavalla arengut mõjutavatest trendidest võib olulisemaks pidada rahvastiku vähenemist ja noorte lahkumist; autostumise tõusu ja ühistranspordi olulisuse vähenemist; puhta elukeskkonna populaarsuse kasvu (suvemajade väljaehitamine, maale elama asumine); keskkonnakaitseliste nõuete karmistumist; põllumajandusliku tootmise ja metsandussektori olulisuse vähenemist; alternatiivse põllumajanduse arenemist ja turismiteenuste tarbimise kasvu.

Valla ruumilise arengu seisukohalt on oluline arvestada trendidest tulenevate positiivsete ja negatiivsete aspektidega, võimaluste ja ohtudega ning saavutada kohalikul tasemel kokkulepe erinevate huvigruppide ja osapoolte vahel selles osas, kuidas sellises kontekstis valla ruumilist arengut planeerida.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel käsitleti ja võeti aluseks avalikule kokkuleppele ja suunavale arengule baseeruvat nn I-alternatiivstsenaariumi, mis lähtus valla arengukavaga sätestatud valla strateegilistest arengueesmärkidest ja üldplaneeringu protsessi käigus sõnastatud strateegilistest arengusuundadest, ning võrreldi seda nn 0-stsenaariumiga, ehk stsenaariumiga mille puhul strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida.

→ **I-alternatiivistsenaarium** ehk avalikule kokkuleppele ja suunavale arengule baseeruv stsenaarium, kus läbi avaliku kaasamise ja osalemise on saavutatud kokkulepe valla ruumiliste arengusuundade osas ning erinevate valdkondade arenguvajadusi ja -võimalusi käsitletakse integreeritult. Integreeritud lähenemine kindlustab kõrgemalseisvate huvide arvestamise Euroopa Liidu, Eesti riigi ja maakondlikul tasemel, sh keskkonnakaitseliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste huvide. Avalik kaasamine planeerimisprotsessis võimaldab kohalikel elanikel kaasa rääkida oma piirkonna arengus: millist arengut soovitakse ning millist mitte. Avaliku planeerimisprotsessi läbi õpivad osalejad kohalike huvide

eest seisma. Osalemine tagab, et planeering võetakse kohalike elanike poolt omaks ning selle põhimõtteid reaalselt ka järgitakse. Avalik kaasamine tagab erinevate huvigruppide esindatuse ning võimaluse lahendada konflikte ja saavutada kokkuleppeid arengusuundade ja -põhimõtete üle. Integreeritud planeerimisprotsess lähtub terviku planeerimisest, mis võtab arvesse kõrgemalseisvad arengusuunad ja –eesmärgid ning tagab seega planeerimise järjepidevuse, tuues kõrgemad eesmärgid ja suunad kohalikule tasemele.

Alternatiivi valiku põhjuseks on omavalitsuse vajadus suunatud arengu ning terviklike ruumiliste arengusuundade ja –põhimõtete järele, mis ühtivad ja võtavad arvesse ümbritsevaid ruumistruktuure ning piirkonna arengueeldusi ja kitsaskohti.

→ **0-alternatiivistsenaarium ehk võrdlus-stsenaarium**, kus jätkub senine areng ning puudub avalik kokkulepe valla ruumiliste arengusuundumuste osas, areng on suunamata ning seda ei käsitleta läbimõeldud tervikuna, vaid eraldiseisvate/integreerimata tegevuste, taktikaliste plaanide ja kavadena. Valla arendamine lähtub pigem era- kui avalikust huvist: kuna eelisarendatavad piirkonnad ja majandus/tegevusharud pole kokku lepitud, lähtutakse arendaja huvist, seda nii elamuehituse, tööstuse kui ka turismimajanduse arendamises. Üldplaneeringu puudumisel on kohaliku omavalitsuse pädevuses arendustegevuste reguleerimine kehtivate õigusaktidega sätestatud piirangute ja detailplaneeringute kaudu, mis pakub valla territooriumile fragmentaarset, kuid mitte tervikliku lahendust. Avaliku huvi kaitsmine avalikult kasutatavate alade määramatuse tõttu on piiratud.

3.2 Ülevaade arengustsenaariumi valimise protseduurist

Omavalitsuse poolse planeeringu koostamise korraldamise meeskonna moodustamine:

Valla arengut määravate probleemide ja arengueelduste väljaselgitamiseks komplekteeriti omavalitsuse ametnikest ja oma ala spetsialistidest üldplaneeringu juhtrühm ning valiti planeeringu koordinaator:

1. Martin Kikas - planeeringu koostamise juht, tehniline infrastruktuur teemagrupi juht (asevallavanem)
2. Heidi Normann - koordinaator
3. Kadi Kaur – vallavanem, 16 okt valimistega vallavanem vahetus - Raul Tohv
4. Neeme Lumi – haridus- ja sotsiaalsfääri teemagrupi juht (Vastseliina gümnaasiumi direktor)
5. Ivar Traagel – kultuur, sport ja vaba aja veetmise teemagrupi juht (Vastseliina rahvamaja juhataja)
6. Adu Ojamets – majanduse ja ettevõtluse teemagrupi juht (ettevõtja)
7. Tiina Pettai – loodus-, vaatamis– ja muinsusväärtuste teemagrupi juht (vallavalitsuse ehitusspetsialist).

Omavalitsus sõlmis üldplaneeringu protsessi konsulteerima OÜ Hendrikson & Ko spetsialistidest koosneva meeskonna. Juhtrühma poolt planeeringu- ja keskkonnamõju hindamise protsessi kaasatud Hendrikson&Ko spetsialistide meeskond:

1. Peep Leppik – üldplaneeringu protsessi konsultant, projektijuht;
2. Ann Ideon – üldplaneeringu sotsiaalse infrastruktuuri spetsialist;
3. Kuido Kartau – keskkonnamõju hindaja, Litsents nr KMH0034;

4. Veiko Kärbla – keskkonnaspetsialist;
5. Riho Tint – infrastruktuuri spetsialist.

Avalikkuse kaasamine
Vastseliina valla üldplaneeringu koostamine toimus avaliku protsessina ning lähtuvalt planeeritava piirkonna spetsiifilistest probleemidest ja võimalustest moodustati 5 üldplaneeringu töörühma. Töörühmade tööd korraldavasid rühmajuhid. Töörühmade volitused kestavad kuni üldplaneeringu volikogu poolt vastuvõtmiseni. Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad".***

Avalikkuse kaasamine II
Algatamaks arutelu Vastseliina valla ruumilise arengu üle üldplaneeringu võimalikult varases staadiumis saadeti üldplaneeringu algatamisest teavitamise järgselt välja nn lähtetingimusi paluvad kirjad erinevatele institutsioonidele, naaberomavalitsustele ning ka valla suurematele ettevõtjatele. Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad"***.

Üldplaneeringuga kavandatavate arengusuundade valiku alusandmestik
Üldplaneeringu protsessi esimeseks ülesandeks oli valla olemasoleva olukorra faktiliste andmete ning olukorda kirjeldavate andmete ajaliste trende/muutumisi kirjeldavate andmete kogumine. Andmete analüüsimisel selgusid nii erinevad hetkeolukorrast tunnetatavad kitsaskohad ja probleemid kui ka arenguvajadused ja võimalused, mis annavad aluse valla üldplaneeringu ja teiste strateegiliste arengudokumentide väljatöötamiseks. Lähteandmestiku analüüsis on välja toodud teemavaldkondade arengu sõlmpunktid ning territoriaalsed vajadused, millega tuleb arvestada planeerimisettepaneku väljatöötamisel. Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneeringu lähteandmestiku analüüs"***.

Planeeringu arengustsenaariumite väljatöötamisel võeti aluseks erinevad asjakohased rahvusvahelised, riiklikud, regionaalsed ja kohalikud strateegilised planeerimisdokumendid ning erinevad Vastseliina valla kontekstis olulised rahvusvahelised, Euroopa Liidu ning riiklikul tasandil sätestatud keskkonnakaitse eesmärgid. ***Vaata käesolev dokument punkt nr 1.2 ja 1.3***.

Planeeringu arengustsenaariumite väljatöötamine
Strateegia koostamise protsessi eesmärgiks oli välja selgitada valla arengusuundumused teemavaldkondade lõikes, mille põhjal töötada välja valla maakasutuspõhimõtted. Teemavaldkondade käsitlemine toimus järgmiste teemagruppide kaupa:

→ Tehnilise infrastruktuuri töörühm
→ Majanduse ja ettevõtluse töörühm
→ Loodus-, vaatamis- ja muinsusväärtuste töörühm
→ Sotsiaalsfääri, hariduse, kultuuri ja vaba aja töörühm

Teemarühmade seminarid toimusid vastavalt koostatud seminaride ajakavale ja tööprogrammile. Teemarühmade kõrval tegeles teemarühmade arengusuundumuste selgitamise ja läbimõtlemisega ka juhtrühm (Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad" seminaride ajakava ja tööprogramm).***

Esimesel seminaril kasutati teemavaldkondade hetkeolukorra ja arengueelduste väljaselgitamiseks SWOT-analüüsi (valla sisemiste tugevuste ja nõrkuste ning väliste võimaluste ja ohtude analüüs) ja personaalse küsimustiku meetodit. Antud meetodeid kasutati selleks, et saada strateegia koostamise protsessi kaasatud osalejatelt

erinevat informatsiooni: küsimustik võimaldas anda individuaalset hinnangut vallale ning SWOT-analüüs selgitada konkreetse teemavaldkonna olukorda ajurünnaku ja arutelu tulemusena. SWOT'ide koostamisel keskendus iga töögrupp kitsalt oma valdkonna käsitlemisele. Erinevate valdkondade grupitööde tulemusena saadud SWOT-tabelitest moodustati hindamise teel üks koond-SWOT: iga teemagrupp hindas teiste teemagruppide tulemusi, millega selgusid valla kõige olulisemad tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud (Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad"*** Lisa 1. SWOT'ide tulemused ja hindamised, SWOT'i ja küsimustiku kokkuvõte ja analüüs).
Esimese seminari tulemuste põhjal tegi Hendrikson & Ko täiendused ja parandused olemasoleva olukorra analüüsis ja tugiplaanis.

Teisel seminaril tegelesid teemarühmad tugiplaani konfliktalade ja teemade määramisega: eelmise seminari olulisemate tulemuste põhjal tugiplaani visioneerimisega ning võimalike huvide konfliktide väljaselgitamisega. Hendrikson & Ko koostas teise seminari tulemusena konflikt/eskiiskaardi. Seejärel sai juhtgrupp ülesandeks teemagruppide ettepanekutest tulenevatele konfliktaladele alternatiivsete lahenduste leidmise.

Protsess jätkus valla erinevates piirkondades arenguseminaridega, kus toodi piirkondlikult välja tähelepanu vajavad aspektid üldplaneeringu koostamisel. 2005.a. septembris toimus seitse piirkondlikku seminari valla erinevates osades, mille tulemusena selgusid erinevate piirkondade elanike konkreetsemad eelistused ja prioriteedid plaanitava maakasutuse osas. Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneeringu lähteandmestiku analüüs" seminaride ajakava ja tööprogramm ja seminaride protokollid.***

Antud seminaridel koondatud ja analüüsitud info põhjal oli seejärel juba võimalik välja töötada valla üldised arengusuundumused maakasutuspõhimõtete näol ja alustada maakasutustingimuste väljatöötamist ja maakasutusplaani koostamist.

3.3 Valla üldiste arengusuundade iseloomustus

Valla arengusuundumuste aluseks on kõrgema taseme arengudokumendid, olemasoleva olukorra analüüs ja läbiviidud seminaride tulemused. Arengusuundumuste käsitlemisel on esimesena välja toodud valdkonna hetkeolukord (tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud), mis selgusid SWOT-analüüsi ja küsimustiku kaudu (Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering, üldplaneeringu protsess, maakasutuspõhimõtted ja ruumilised arengusuunad"*** koond-SWOT Tabel 1). Üldplaneeringu raames teemavaldkondade ruumilise arengu käsitlemisel arvestati Vastseliina arengukavas 2004-2012 esitatud teemavaldkondade strateegiliste eesmärkidega. Teemavaldkonna arengueeldused on seepärast sõnastatud arengukavas toodud strateegilistest eesmärkidest ja hetkeolukorrast lähtuvalt.

Arengukava raames väljatöötatud eesmärkidest tulenevalt ning kooskõlas kõrgemalseisvate arengudokumentidega, on üldplaneeringu avaliku protsessi käigus välja töötatud ja aluseks võetud järgmised Vastseliina valla üldised ruumilised arengusuunad:

→ Ruumilise arengu eelduste tagamine Vastseliina vallale kui tervikule, eritähelepanu pööramine Vastseliina alevikule. Vastseliina valda läbib olulise tähtsusega Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa transpordikoridor, mille ääres paikneb

valla keskusena Vastseliina alevik. Valla paiknemine transpordikoridoril loob logistiliselt eeldused valla ettevõtluse arenemiseks tooraine ja toodangu transportimise hõlpsuse tõttu ning hea ühenduse tööjõu liikumiseks valla ja maakonnakeskuse Võru linna vahel. Teenuste kättesaadavuse tagamiseks on oluline tagada vallakeskusest kaugematele küladele kiire ja kvaliteetse ühenduse võimalus valla keskuse ja teiste asulatega.

→ Vastseliina aleviku kui Ida-Võrumaa tõmbekeskuse ja valla keskuse arengu tagamine. Vastseliina alevik toimib Võrumaa lõuna- ja idaosa piirkondliku tõmbekeskusena teeninduse ja tööstuse osas, samuti hariduse pakkumise osas. Tugeva vallakeskuse väljaarendamine on eelduseks, et peatub valla rahvastiku vähenemistrend ning noored inimesed eelistavad elada ja töötada kvaliteetseid teenuseid võimaldavas maapiirkonnas.

→ Roheliste tuum- ja puhveralade säilitamine tasakaalustatud arengu saavutamiseks. Vastseliina valla väärtuseks on puhas looduskeskkond, selle säilimiseks on piirkonna arendamisel oluline arvestada tööstusest, turismist, elamuehitusest ja infrastruktuuridest tulenevate mõjudega.

→ Vana-Vastseliina, Kirikumäe ning Piusa jõe ürgoru turismipiirkonna puhkemajanduse ja turismiettevõtete väljaarendamise soodustamine aktiivse puhkuse teenuste ja loodusturismi arendamiseks. Vastseliina vallal on eeldused tegeleda loodus- ja ökoturismiga, milleks sobivad looduslikult ja kultuurilis-ajalooliselt huvitavad paigad Piusa jõe ümbruses ja Kirikumäel. Puhkemajanduse arendamise ja valla vaatamisväärsuste eksponeerimise tingimuseks on alade koormustaluvustega arvestamine.

→ Valla polütsentrilise asustusstruktuuri säilimine. Vastseliina vallale on omane ajalooliselt kujunenud hajakülade struktuur, mida valla idaosas ilmestavad sumbjad ja kohati ridajad külad. Ajaloolise asustusstruktuuri säilimiseks tuleb uute elamute reserveerimisel ja vanade elamute renoveerimisel arvestada olemasoleva struktuuri ja külavormiga ning arhitektuuriliste erijoontega, et saavutada maastikupildiga sobivad lahendused. Uue ulatusliku hajaastustuse tekkimist tuleb vältida. Polütsentrilise struktuuri säilimiseks on oluline võimaldada valla külakeskuste areng, reserveerides selleks külades ühiskondlikult kasutatavaid maid.

→ Vastseliina alevikku arendatakse valla tööstuse ja asustuse kontsentreerumise, turistide teenindamise ning kättesaadavate avalike teenuste läbi.

3.4 Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus alternatiivsete arengustsenaariumite korral ja juhul, kui strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida

3.4.1 Looduskeskkond

Looduskeskkonna hea seisundi tagamine on oluliste eesmärkidena ära toodud ka kõrgemalseisvates arengudokumentides, mis Vastseliina valla üldplaneeringu koostamisel aluseks on võetud. Üleriigiline planeering Eesti 2010 seab ühe olulise sihina looduskeskkonna hea seisundi säilitamise ja parandamise ning rõhutab rohelise võrgustiku kontseptsiooni kui elusloodusе ja maastiku kaitsel olulise komponendi tähtsust. Rohelise võrgustiku planeerimisega tagatakse keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine, väärtuslike looduskoosluste ja maastike säilitamine ning looduslike alade ruumilise kättesaadavuse tagamine.

Võru maakonnaplaneeringu üldeesmärgiks on seatud maakonna tasakaalustatud ja säästva territoriaalse arengu tagamine. See hõlmab ka suure rekreatiivse ehk inimeste töövõimet taastava väärtusega looduskeskkonna tagamise. Selle eesmärgi täitmiseks

on maakonnaplaneeringus määratletud maa- ja veealade üldised kasutamistingimused.

Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" luuakse eeldused keskkonnakaitseliselt põhjendatuma ruumistruktuuri kujunemiseks ja säästvaks arenguks. Teemaplaneeringuga määratakse tingimused väärtuslike maastike säilimiseks, rohelise võrgustiku tuumalade ja koridoride säilimiseks ning kõrge loodusväärtusega maa-alade kasutamiseks. Rohelise võrgustiku planeerimise eesmärk on tagada loodus- ja keskkonnakaitseliselt sobivaim ruumistruktuur, mitte rajada võimalikult ulatuslikule alale nn rohelist pinda, mida majandustegevuseks kasutada ei saa.

Vastseliina valla arengukava põhieesmärk on Vastseliina valla kui jätkusuutliku piirkonna arendamine, saavutamaks võimalikult head tulemust kõigile osapooltele. Arenguvisioon aastaks 2012 näeb ette Vastseliina valda kui heaolukeskkonda pakkuv elamispaika ja loodust säästva keskkonnakasutusega ajaloolist kultuuritraditsiooni väärtustav puhke- ja turismipiirkond.

Lähtudes eelpool toodud arengudokumentide eesmärkidest, on järgnevalt hinnatud maakonna arengut looduskeskkonna erinevate komponentide lõikes erinevate arengustsenaariumite korral.

<u>Roheline võrgustik</u>

→ **I-alternatiiv** ehk suunatud arengu alternatiivi kohaselt tuleb tagada rohelise võrgustiku toimimine ja säilimine. Kuna tugialad asuvad pigem valla äärealal, on valla keskosas (suurema ehitus/arendus huviga piirkonnas) oluline roheliste koridoride säilimine ja toimimise tagamine. Rohelise võrgustiku piirid on täpsustatud ning seatud tingimused, millistel puhkudel on vaja koostada detailplaneering.

→ Võrreldes I-alternatiiviga, jäävad **O-alternatiivi** puhul rohelise võrgustiku piirid ja kasutamistingimused teemaplaneeringus toodu tasemele. Arendustegevus lähtub detailplaneeringust või projekteerimistingimustest, mis ei arvesta piisavalt ümbritseva alaga ning võib ohtu seada võrgustiku toimimise (nt. rohekoridori läbilõikamine, asenduskoridori puudumine). Rohelise võrgustiku toimimine ja säilimise tagamine on märgitud strateegilise eesmärgina ka maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust määravad keskkonnatingimused".

<u>Kaitsealad, looduskaunid kohad ja looduskaitse üksikobjektid</u>

→ **I-alternatiiv** lähtub antud alade avalikust kasutamisest ja looduskaitseliste eesmärkide sidumisest: kaitsealadel ja looduskaunites kohtades (sh ranna- ja kaldaaladel) arendatakse puhkemajandust lähtudes alade koormustaluvusest, eelistatakse ekstensiivset kasutust intensiivsele ning keskkonnasäästlikke turismivorme. Aladele ja objektidele, sh kallasradadele, tagatakse avalik juurdepääs, objektid tähistatakse ning avatakse vaateid. Alade korrastamine ja viidastamine mõjub kanaliseerivalt, vaadete avamine lisab maastikule atraktiivsust. Väärtuslike looduslike koosluste ja kultuurmaastike säilimise tagamine on strateegilise põhieesmärgina üles seatud ka Võru maakonna planeeringus.

→ **O-alternatiivi** kohaselt jäävad eraomanduses olevad alad, mille vastu eksisteerib avalik huvi, kasutusest välja ja suureneb avalikult kasutatavate alade kasutamisintensiivsus seoses puhketeenuste ja looduses vaba aja veetmise võimaluste suurenemisega; korrastamata/viidastamata alade puudumine soodustab nn „metsikut turismi" ja looduse prahistamist ning pinnase tallamist.

Vee ja õhu kvaliteet

→ **I-alternatiiv** piirab vee ja õhu kvaliteedi tagamiseks keskkonda mõjutavat reostusohtlikku tootmist elamualade lähedal ja looduskaunites kohtades. Tootmismaade arendamisel tagatakse sanitaarkaitsevööndid, puhver- ja haljasalad, säilitatakse kõrghaljastus ja soodustatakse selle rajamist erineva funktsiooniga maade kontaktvööndites. Välisõhu, pinnase, põhjavee ja veekogude kaitseks eelistatakse tootmist, mille mõju ei ulatu hoonest väljapoole (sh müra, vibratsioon). Tootmisharudest eelistatakse puidu töötlemist, maavarade kaevandamist/töötlemist, kalakasvatust ja puhkemajandust. Transpordist tuleneva õhureostuse piiramiseks soodustatakse kergliikluse arengut kogu valla piires, samuti määratakse teed avalikku kasutamisse. Looduskeskkonna hea seisundi parandamine ja säilitamine on eesmärgina seatud ka üleriigilisse planeeringusse Eesti 2010.

→ **O-alternatiivi** puhul toimub tootmise arendamine vastavalt arendaja soovile ning huvidele, lähtudes kehtivatest seaduslikest nõuetest ja tingimustest vee- ja õhukaitsele. Asukoha arengueeldused määravad tootmise iseloomu, kuid kokkulepe selles osas puudub. Kergliikluse propageerimine autoga liiklemise alternatiivina pole elujõuline, kuna kergliiklusteede väljaarendamine on tagasihoidlik ja pigem pisteline.

3.4.2 Sotsiaal-majanduslik keskkond

Tootmine ja teenindus

Võru maakonna planeeringus on tulevikuvisioonina aastaks 2010 määratud, et Võru maakonna ettevõtted ja tooted on konkurentsivõimelised nii sise- kui välisturul, maakond on kaubanduse sõlmpunktiks Ida-Lääne vahel ja on eelistatud ning hea mainega elu-, puhke- ja töökoht. Vastseliina valla arengukavas on arenguvisioonina aastaks 2012 määratud: Vastseliina on soodsa ettevõtluskliimaga majanduslikult mitmekesine piirkond, Vastseliina tööstusala omab optimaalset ja kvaliteetset tehnilist infrastruktuuri ning tagab soodsa ning konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna.

→ **I-alternatiivi** kohaselt arendatakse ettevõtlust ja tootmist juba olemasolevates aktiivsetes ettevõtluspiirkondades nende intensiivsema kasutuselevõtu läbi ning eelistatud on vähereostavad harud, mille keskkonnamõju ei ulatu hoonest väljapoole. Ettevõtluse arendamiseks reserveeritakse eelkõige tootmise sihtotstarbega maid olemasolevate tootmisalade ümbruses Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas. Valla teistes osades tootmise arendamist ette ei nähta. Tootmisaladel piiratakse keskkonda mõjutavat reostusohtlikku tootmist elamualade lähedal ja looduskaunites kohtades, kontaktvööndis tagatakse puhver- ja haljasalad, säilitatakse kõrghaljastus. Äritegevuseks ja ettevõtluse lainedamisel arvestatakse ka infrastruktuuride rajamise vajadusega. Teenuste olulisim pakkuja on Vastseliina alevik, kuhu koonduvad nii avalikud kui erateenused.

→ **O-alternatiivi** järgi säilivad senised tootmismaad. Tootmismaadena arendatavate alade puudus pärsib Vastseliina valla ettevõtluse edasist arengut. Vastseliina aleviku tööstuspiirkonda ei arendada sihipäraselt, vajalike infrastruktuuride arendamine ei toimu läbimõeldult tööstuspargi väljaarendamist silmas pidades, samuti ei arvestata piisavalt puhvertsoonide loomisega tootmise. Vajalike maade puudumine Vastseliina alevikus pärsib tootmissektori arengut.

Põllumajandus/metsandus

→ **I-alternatiiv:** primaarsektoris kasutatakse metsamaid ning põllumaid sihtotstarbeliselt, soodustades seeläbi maamajanduses alternatiivseid põllumajandusharusid. Üle 38 hindepunktiga (kõrge boniteediga) väärtuslikke põllumaid hoitakse kasutuses, säilitatakse metsamaade maakasutusfunktsioon ning metsade majandamisel arvestatakse seaduslike piirangutega. Väärtuslikel niitudel säilitatakse traditisooniline karjatamine/niitmine.

→ **O-alternatiiv:** põllumajanduslike maade edasine söötijäämine/võsastumine, kultuurmaastiku vähenemine/atraktiivsuse kadumine maastikupildis.

Turism

Nii sise- kui välisturismi magnetina on maakonnaplaneeringus ära mainitud ainulaadne omakultuur ja puhas mitmekülgne loodus. Vastseliina valla arengukavas on arenguvisioonis Vastseliina vald aastaks 2010 loodust säästva keskkonnakasutusega ajaloolist kultuuritraditsiooni väärtustav puhke- ja turismipiirkond.

→ **I-alternatiiv** näeb puhkemajanduse ja turisminduse arendamist valla majanduse arendamise olulise komponendina ning toetab säästliku ja piirkonnale sobiva turismi arendamist olemasolevate vaatamis- ja loodusväärtuste baasil. Puhkemajandust arendatakse Vana-Vastseliinas, Kirikumäel ja Piusa jõe ürgoru piirkonnas, arvestades alade koormustaluvust. Looduskaunitel aladel arendatakse reguleeritud puhkemajandusliku iseloomuga äri- ja teenindussfääri ning tagatakse nende toimimine aastaringselt.

→ **O-alternatiiv:** turismimajandust arendatakse valdavalt Vana-Vastseliina ja Piusa jõe piirkonnas. Turismiteenuse pakkumine ja tarbimine on sesoonne, talvel turiste peaaegu ei käi.

Elamuehitus

Võru maakonnaplaneeringu raames välja töötatud tulevikuvisioon aastaks 2010 näeb Võru maakonda eelistatud ja hea mainega elu-, puhke- ja töökohana. Vastseliina valla arenguvisioon aastaks 2012 määratleb Vastseliina valla kui heaolukeskkonda pakkuva elamiskoha.

→ **I-alternatiivi** kohaselt on oluline tagada elamumaade olemasolu suuremates asulates, vältida uute hajaasustatud alade teket ning olemasolevas hajaasustuses jälgida ja säilitada senist asustusstruktuuri. Kompaktsuse põhimõttel rajatavate elamupiirkondade varustamine vajalike infrastruktuuridega on lihtsam/odavam, samuti on lahendused terviklikumad. Olemasolevates kompaktse struktuuriga asulates Vastseliinas ja Vana-Vastseliinas seega laiendatakse ja tihendatakse elamualasid, arvestades looduslikke tingimusi ning lähtudes infrastruktuuri rajamise võimalustest. Uutel aladel toimub elamumaade arendamine kompaktsuse põhimõttel, välditakse uute hajaasustatud alade teket. Olemasolevatel hajaasustatud aladel järgitakse hajaasustuse põhimõtet ning erinevatele piirkondadele iseloomulikku ajalooliselt väljakujunenud asustusstruktuuri ja külatüüpi. Samuti jälgitakse ajaloolist hoonestustihedusest, hoonemahtusid ja arhitektuurilisi elemente, et tagada kokkusobivus ümbritseva ehitatud ja loodusliku keskkonnaga. Miljööväärtuslikes piirkondades ja looduskaunites kohtades reguleerivad ehitus- ja maakasutust detailsemad tingimused.

→ **O-alternatiivi** järgi teravneb Vastseliina alevikus elamuehituseks sobilike maade puudus, mis omakorda piirab valla tööstuse ja ettevõtlus arendamise võimalusi. Vastavalt elamuehituse aktiivistumisele võivad tekkida uued hajaasustatud alad, mille rajamisel pole arvestatud looduskaitseliste tingimustega, rohevõrgustiku toimimisega või muude loodusväärtuslike alade säilitamisega, alade varustatus infrastruktuuridega on puudulik (ühisveevärk-

ja kanalisatsioon, ligipääsud, teenuste lähedus) ning nende rajamine kulukas. Miljööväärtuslikke piirkondi võib rikkuda sinna arhitektuurselt mittesobivate elamutega. Traditsioonilise asustusstruktuuriga piirkondades ehitamine ei jälgi olemasolevast külatüübist tulenevaid iseärasusi.

Kultuurirajatised, spordi- ja puhkealad
Võru maakonnaplaneeringus on üldeesmärgina välja toodud seista hea maakonna tasakaalustatud ja säästva territoriaalse arengu eest. Sealhulgas on oluline suure rekreatiivse väärtusega looduskeskkonna tagamine. Kultuuriliselt on oluline ainulaadse võru-setu kultuuri säilitamine. Maakonnaplaneeringu tulevikuvisioonina aastaks 2010 on Võru maakond eelistatud, hea mainega elu-, puhke- ja töökoht ning on varustatud kvaliteetse ja kaasaegse infrastruktuuriga.

→ **I-alternatiiv**i kohaselt on oluline valla sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna parandamiseks tugevdada külakeskusi, ning arendada seal ühiskondliku kasutusega maid ja rajatisi (kiige-, lõkke-, spordi- ja laadaplatsid), mis üldiselt tõstaks valla maapiirkondade atraktiivsust ja elanike aktiivsust. Spordiga tegelemise ja looduses vaba aja veetmiseks reserveeritakse kergliiklusteid jalgrattaga, jalgsi, suuskadel jms vahenditel liikumiseks.

→ **O-alternatiiv**i järgi koonduvad põhilised kultuuritegevuse ja spordiga tegelemise võimalused Vastseliina alevikku. Külades on seltsitegevuse arendamise võimalused tagasihoidlikud, samuti sportimise võimalused. Kergliiklusteede väljaarendamine on pisteline, jalgrattateede võrk on üksteisega ühendamata.

Tehnovõrkude rajamine
Kvaliteetse ja tänapäeva nõuetele vastava infrastruktuuriga varustamine on Võru maakonna planeeringuga määratud strateegiline eesmärk.

→ **I-alternatiivi** puhul on infrastruktuuride arendamise põhirõhk Vastseliina alevikul, kus rahvastiku koondumine on suurim ning kus on enim vastavaid teenuseid tarbivaid elanikke ja ettevõtteid. Planeeritavatesse kompaktse asustuse põhimõttel arendatavatesse uuselamupiirkondadesse tagatakse varustatus ühisveevarustuse- ja kanalisatsiooniga, ühisveevärki- ja kanalisatsiooni arendatakse ka teistes suuremates külades. Soojamajandust arendatakse ainult Vastseliina alevikus. Teede renoveerimisega parandatakse küladevahelisi ühendusi, ulatusliku kergliiklusteede reserveerimisega soodustatakse autovaba liikumist. Soodustatakse taastuvenergia kasutamist nii elamute kui tootmise sooja- ja energiavajaduse täitmiseks, mis vähendab energiasõltuvust teistest allikatest.

→ **O-alternatiiv**, mille kohaselt uusi tööstus- ja elamualasid ei reserveerita, arendatakse infrastruktuure vastavalt kehtivatele arengukavadele. Teede renoveerimine toimub vastavalt teehoiukavale, kuid kergliiklusteede arendamine on pisteline. Taastuvenergia laiema kasutamise olulisust pole tõstatatud ega kasutamisviise uuritud/rakendatud.

3.4.3 Ajaloolis-kultuuriline keskkond

Väärtuslikud maastikud ja traditsioonilised asustusstruktuurid, külamiljööd ja kultuurmaastikud ning muinsusväärtused.
Väärtuslike maastike, traditsiooniliste asustusstruktuuride ja muinsusväärtuste kaitse on määratletud Võru maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused", mis on alusmaterjaliks käesoleva Vastseliina valla üldplaneeringu koostamisel.

→ **I-alternatiiv** täpsustab piirkonnad, mida vallas peetakse väärtuslikeks maastikeks, miljööväärtuslikeks aladeks ja traditsioonilise asustusstruktuuriga aladeks, mida soovitakse sellistena säilitada ning mille jaoks on detailsemalt esitatud ehitus- ja projekteerimistingimused. Väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade kasutamine turismi- ja puhkemajanduse eesmärgil peab toimuma vastavalt alade koormustaluvusele. Muinsusväärtuste kaitseks ja samaaegseks eksponeerimiseks alad korrastatakse, tagatakse avalikud juurdepääsud ja püstitatakse viidad.

→ **O-alternatiivi** kohaselt pööratakse tähelepanu ainult maakonna teemaplaneeringuga määratletud väärtuslike maastike kasutamistingimustele, millest väljapoole jäävates külades ehitus- ja projekteerimistingimusi ei täpsustata, seega pole nende säilimine tagatud.

3.5 Eeldatav mõju juhul, kui üldplaneeringut ellu ei viida

Vastseliina valla üldplaneering hõlmab kogu valda ning selle koostamise eesmärk oli saavutada kõiki osapooli ja huvigruppe võimalikult hästi rahuldav maa-alade kasutamine. Üldplaneeringu puudumisel toimuks Vastseliina valla edasine areng ilma erinevaid valdkondi ühendava ja kogu valla maakasutust hõlmava ruumilise visioonita. Sellisel juhul kujuneks valla ruumiline struktuur peamiselt läbi kitsamate kavade ja detailplaneeringute, mille tulemusel puuduks avalik kokkulepe ning tooks kaasa järgmised puudused:

→ Üldplaneeringu puudumisel ei toimu alade kooskõlastatud arengut ning võivad esineda probleemid erinevate funktsioonidega maa-alade kõrvuti eksisteerimisel.
→ Detailplaneeringud koostatakse väikeste piirkondade jaoks ning nendega pole võimalik hõlmata tervet valda kui funktsionaalset tervikut.
→ Üldplaneeringuga saab erinevate sihtotstarvetega maad vajadusel üksteisest puhvertsoonide või muude meetmetega eraldada.
→ Selge ruumilise visiooni ja maakasutuspõhimõtete määramine tekitab kohalikes elanikes turvatunde aitades vältida piirkonda ebasobiva arendustegevusega kaasnevaid negatiivseid mõjusid.
→ Üldplaneeringu puudumisel on oht avalikult kasutatava ruumi vähenemiseks läbi suunamata kinnisvaraarenduse ning nn piiriüleste teemade (ühistransport, kergliiklusteed, tehnilised infrastruktuurid) lahendamata jätmiseks.

Juhul, kui planeeringulahendust ellu ei viida, on mõju keskkonnale igas valdkonnas pigem negatiivne. Üldplaneeringu koostamisega luuakse eeldused positiivsete mõjude tekkeks sotsiaal-majanduslikule ja ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale ning negatiivsete mõjude leevendamiseks looduslikule keskkonnale.

4 Kavandatava tegevusega kaasnevad keskkonnamõjud

Lähtudes Planeerimisseadusest on Vastseliina valla üldplaneeringu koostamise käigus ruumilise arenguga kaasneda võivate sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine juba läbi viidud kaasates planeerimisprotsessi Hendrikson & Ko keskkonnaeksperte Vaata köide: ***„Vastseliina valla üldplaneering seletuskiri"*** **peatükk 5**. Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamise käigus on olemasolevat mõjude hindamist täiendatud.

Vastseliina valla üldplaneering on koostatud lähtudes valla arengukavas püstitatud visioonist ja eesmärkidest ning suunatud valla elanike sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamisele. Üldplaneeringu koostamise käigus täpsustatakse valla üldise ruumilise arengu põhimõtted. Selge ruumiline visioon võimaldab tasakaalustatult arendada piirkonna elu- ja ettevõtluskeskkonda.

4.1 Majandusvaldkond

4.1.1 Äri-, tootmis- ja teenindusmaade ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused

Vastseliina valla üldplaneeringuga määratud **äri-, tootmis- ja teenindusmaade ruumilise arengu põhimõtted** on järgmised:

- Arendada valla ettevõtlust ja tootmist juba olemasolevates aktiivsetes ettevõtluspiirkondades nende intensiivsema kasutuselevõtu läbi;
- Ettevõtluse arenemiseks reserveeritakse eelkõige tootmise sihtotstarbega maid olemasolevate tootmisalade ümbruses Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas. Valla teistes osades tootmise arendamist ette ei nähta;
- Tootmisaladel piiratakse keskkonda mõjutavat reostusohtlikku tootmist elamualade lähedal ja looduskaunites kohtades. Tootmismaade arendamisel tagada sanitaarkaitsevööndid, puhver-ja haljasalad. Säilitada kõrghaljastust ja soodustada selle rajamist erineva funktsiooniga maade kontaktvöönditesse;
- Vastseliina, Vana-Vastseliina ja Viitka kompaktse hoonestusega aladel arendada polüfunktsionaalseid alasid, arendada Vastseliina aleviku keskust mitmefunktsionaalse maakasutusega kvaliteetse ja intensiivse kasutusega teenindusala loomise eesmärgil;
- Primaarsektoris kasutada metsamaid ning põllumaid sihtotstarbeliselt, soodustades seeläbi maamajanduses alternatiivseid põllumajandusharusid. Hoida üle 38 hindepunktiga (kõrge boniteediga) väärtuslikke põllumaid kasutuses, säilitada metsamaade maakasutusfunktsioon;
- Arendada puhkemajandust Vana-Vastseliinas, Kirikumäel, Piusa jõe ürgoru ja Haanja Looduspargi (Pari-Kündja-Voki) piirkonnas, arvestades ala koormustaluvust ja säästliku turismi põhimõtteid.

Käesoleva planeeringuga täiendavalt **mäetööstusmaa alasid juurde ei reserveerita**.

Äri-, tootmis- ja teenindusmaade maakasutustingimused on ära toodud Vastseliina valla üldplaneeringu köites **„Vastseliina valla üldplaneering. Seletuskiri".** KSH seisukohast olulisemad maakasutuspõhimõtted on järgmised:

- vallas säilivad kõik olemasolevad ärihoonete maad;

- ärimaade arendamine toimub läbi detailplaneeringu, peamiselt ärimaa kõrvalfunktsiooni kaudu;
- kõrge väärtusega loodus- ja miljööpiirkondades ärimaade arendamisel tuleb arvestada ajaloolis-kultuuriliste ja arhitektuuriliste tingimustega;
- tootmisalade arendamisel peab tagama puhvertsoonid tootmise ja teiste intensiivse kasutusega juhtfunktsiooniga alade vahel;
- tootmisalade arendamisel soodustatakse taastuvenergia kasutamist;
- detailplaneeringuga tuleb tagada kaitsehaljastuse rajamine.

4.1.2 Äri-, tootmis- ja teenindusmaade reserveerimisega kaasnevad mõjud

Äri-, tootmis- ja teenindusmaade reserveerimisel on arvestatud valla üldiste arengusuundadega, mille kohaselt Vastseliina vald on Ida-Võrumaa tõmbekeskus nii teeninduse kui ka tööstuse osas. Erinevate juhtfunktsioonidega maade reserveerimisel on arvestatud asjaoluga, et säiliks puhas looduskeskkond, sh rohevõrgustiku tuum- ja puhveralad. Üldplaneeringuga reserveeritakse tootmismaa juhtfunktsiooniga maad Vastseliina alevikus ja selle lähiümbruses, Vana-Vastseliinas ning Külaoru ja Viitka külades. Tootmismaade reserveerimine toimub valdavalt olemasolevate tootmisalade tihendamise ja laiendamise läbi.

Planeeringu koostamise ajal on looduskeskkonna seisund Vastseliina vallas hea. Looduslikule keskkonnale olulise negatiivse mõjuga objekte vallas ei ole. Peamine tööstusharu on metsa- ja puidutööstus ning ettevõtted on koondunud valdavalt Vastseliina alevikku. Põllumajandusliku tootmise osatähtsus on viimasel aastakümnel oluliselt vähenenud, samas kui teenindussektor (sh puhke- ja turismiteenused) on pidevalt arenenud.

Tootmise kontsentratsiooni suurenemine suurendab erinevate saasteainete emissioone piirkonnas. Tootmise laiendamine võib mõjuda negatiivselt nii välisõhu, pinna- ja põhjavee kvaliteedile kui ka pinnasele. Planeeringuga planeeritava olemasolevate tingimustele ning tootmismaade mõningane laienemine ainult olemasolevate tootmismaade läheduses kus eksisteerivad head tingimused infrastruktuuri ja kommunikatsioonide näol minimiseerib negatiivsed mõjud kogu valla kontekstis:

→ Planeeritavad tootmismaade laienemised arvestavad hea juurdepääsu võimalusega alale riigimaanteedelt.
→ Tootmismaadega seotud transpordivood on suunatud perspektiivselt mitte läbima asustatud alasid.
→ Planeeringuga ettenähtud kõrghaljastatud puhveralad asustusalade suunas minimiseerivad tootmismaadelt lähtuvat negatiivset mõju.

Kuigi üldplaneeringuga ei ole määratud lubatud tootmise iseloom, ei ole keskkonnaohtlikku tootmist planeeritud, seega võib eeldada, et ei esine ka varasemast oluliselt suuremat negatiivset keskkonnamõju.

→ Keskkonnaohtliku tootmise kavandamisel tuleb eelnevalt läbi viia täiendav keskkonnamõju hindamine.
→ Tootmisalade laiendamisega kaasnevate negatiivsete mõjude leevendamiseks, on üldplaneeringuga ette nähtud haljastuse puhvertsoonide rajamine.
→ Tootmisalade arendamisel toetatakse taastuvenergia kasutamist (nt. päikeseenergia, hakkepuit jms), mis toimivad leevendusmeetmetena tootmisalade laiendamisel.

Tootmis- ja ärimaade reserveerimine loob eeldused majandustegevuseks ning tootmise ja teenindussfääri arenemiseks ja laienemiseks. Uute töökohtade tekkimine võimaldab inimesi vallas nö kinni hoida ja uusi inimesi valda meelitada. Tootmis- ja

elamumaade reserveerimine on omavahel tihedalt seotud, kuna uute töökohtade teke eeldab uusi inimesi, kellel on vaja elamispinda. Tootmis- ja ärimaade laiendamine loob ka eeldused väljastpoolt valda tulevateks uuteks investeeringuteks ning valla ja selle elanike majandusliku heaolu kasvuks. Üldplaneeringu olemasolu tõstab maa väärtust kinnisvaraturul ja hõlbustab erinevate arendajate tegevust.

Üldplaneeringuga täiendavaid mäetööstusmaa juhtfunktsiooniga alasid ei reserveerita, seega uusi kaevandatavaid alasid, karjääre ja turbatootmise alasid ei rajata. Looduslikule keskkonnale avaldab see positiivset mõju, samas majanduslikule keskkonnale mõjuks uute tööstusalade rajamine soodsalt.

Üldplaneeringuga detailplaneeringu koostamise kohustusega alade määratlemine muudab arendamistegevuse läbipaistvamaks ning annab kohalikele elanikele võimaluse piirkonna arengu olulistes küsimustes kaasa rääkida. Samuti annab detailplaneeringu koostamine võimaluse, juhul kui kavandatakse keskkonda kahjustada võivat tegevust, viia läbi täiendav keskkonnamõju hindamine ning tegevusega kaasnevaid keskkonnamõjusid täpsemalt hinnata.

Kuna käesoleva planeeringuga täiendavaid mäetööstusmaade alasid juurde ei reserveerita, lähtub maardlate kasutamine vastavalt maardlate aktiiv- ja passiivvarude hinnangutele ja kasutamisvõimalustele ning mäetööstusmaa arendamisel lähtutakse **Maapõue seadusega** määratletust.

4.1.3 Elamumaade ruumilise arengu maakasutuspõhimõtted ja –tingimused

Vastseliina valla üldplaneeringuga määratud **elamumaade ruumilise arengu põhimõtted** on järgmised:

- → Elamumaade määramine olemasolevates kompaktse struktuuriga asulates - Vastseliinas ja Vana-Vastseliinas - ja nende läheduses toimub tihendamise ja laiendamise läbi, arvestades looduslikke tingimusi ning lähtudes infrastruktuuri rajamise võimalustest. Elamumaade arendamiseks reserveeritakse väike- ja korterelamumaid;
- → Elamumaade arendamine uutel aladel toimub kompaktsuse põhimõttel, välditakse uue hajaasustatud alade teket;
- → Väljapoole asulaid rajatakse uusi elamuid hajaasustuse põhimõttel, jälgides valla erinevatele piirkondadele omast ajalooliselt väljakujunenud asustusstruktuuri ja külatüüpi: haja-, sumb-, rida- või hagukülas jälgitakse ülaltoodud kirjelduste alusel elamute paigutamist. Samuti jälgida ajaloolist hoonestustihedusest, hoonemahtusid ja arhitektuurilisi elemente, et tagada kokkusobivus ümbritseva ehitatud ja loodusliku keskkonnaga;
- → Looduskaunites ning miljööväärtuslikes piirkondades reguleerivad ehitus- ja maakasutust detailsemad tingimused. Sellisteks piirkondadeks on maakonna teemaplaneeringuga määratletud väärtuslikud maastikud ja kohalike elanike poolt miljööväärtuslike piirkondadena välja selgitatud alad;
- → Segaehitusalad määratletakse kohtades, kus erinevate funktsioonidega maade arengueeldused kattuvad, et võimaldada mitmekesisemat arengut.

Elamumaade maakasutustingimused on ära toodud Vastseliina valla üldplaneeringu köites **„Vastseliina valla üldplaneering. Seletuskiri".** KSH seisukohast olulisemad maakasutuspõhimõtted on järgmised:

- → Reserveeritud väikeelamumaade arendamine toimub detailplaneeringu alusel olemasolevate elamualade tihendamise ja laiendamise läbi kompaktse hoonestuse põhimõttel;

- → Kompaktse hoonestuse põhimõttel elamumaadena reserveeritud aladel on väikseim ehitusõigust omav katastriüksus või krunt 0.2 ha, erandina võib lubada väiksemale katastriüksusele või krundile ehitamist vallavalitsuse kaalutlusotsuse alusel lähtuvalt olemasolevast asustusstruktuurist;
- → Kõikidele reserveeritavatele elamumaadele võib vallavalitsuse loa alusel lubada ärimaa kõrvalfunktsiooni 25% ulatuses;
- → Juhul, kui elamumaal ehitusõigust taotlev kinnistu kattub osaliselt või täielikult säilitamisele kuuluvate kaitsealade, kaitsealuste looduse üksikobjektide, kaitsealuste parkide ja kaitsealuste liikide elu- ja kasvukohtadega, tuleb see kooskõlastada kaitsealuse objekti valdajaga;
- → Elamualade arendamisel tuleb tagada normatiivne mürakaitse, luues selleks maksimaalselt looduslikke mürabarjääre;
- → Ärimaa arendamisel elamumaade kõrvalfunktsioonina ei tohi kaasnevad mõjud (liiklusvoogude suurenemine, müra ja muu häirimine) avaldada olulist negatiivset mõju naaberaladele;
- → Elamualade tihendamisel juba hoonestatud traditsioonilise külamiljööga aladel tuleb järgida traditsioonilisi ehitusmahtusid, ehitusmaterjale, arhitektuurseid lahendusi ning ajalooliselt väljakujunenud asustustihedust, hoonegruppide paiknemise ning õuealade paigutusmustrit ja asustusstruktuuri, et säiliksid ajalooliselt väljakujunenud tüüpilised iseärasused;
- → Uute elamute planeerimisel ja ehitamisel tuleb tagada nende keskkonnanõuetele vastavus ja võimalike negatiivsete keskkonnamõjude leevendamine (reoveepuhastus, küte, liikluslahendus, elektriliinid);
- → Detailplaneeringu koostamisel arvestada hoonetevahelise kauguse ja hoonete kõrgusega, et tagada hoonetel taastuvenergia kasutamise võimalused (päikesevalgus ja -energia; tuuleenergia generaatorite paigaldamine);
- → Elamumaade arendamisel väärtuslikel maastikel ja külamiljööga aladel tuleb koostada detailplaneering ning järgida nimetatud piirkondades määratletud ettekirjutusi vastavalt käesoleva üldplaneeringu ptk 4.5.1 „Tingimused elamumaade arendamiseks ja elamute projekteerimiseks väärtuslikel kultuurmaastikel ja külamiljööga aladel".

4.1.4 Elamumaade reserveerimisega kaasnevad mõjud

Elamumaid kavandatakse üldplaneeringuga peamiselt olemasolevaid kompaktse asustusega alasid (Vastseliina alevik ja Vana-Vastseliina) tihendades ja laiendades. Reserveeritavate elamumaade määramisel on arvestatud, et säiliksid head põllu- ja metsamaad.

Elamumaade reserveerimisega kaasnev mõju looduskeskkonnale on negatiivne. Uute elamute ehitamine toob kaasa ajutise negatiivse keskkonnamõju - müra, vibratsioon, saasteainete emissioon, ehitusjäätmete teke, pinnase kahjustamine ja võimalik reostus. Ehitiste ekspluatatsiooniga kaasnev mõju on pikaajalisem - maastikupildi muutused, pinnase kahjustamine, taimkatte vähenemine, veerežiimi muutused, liikluskoormuse suurenemine, olmejäätmete teke.
Üldplaneeringuga planeeritavate uute elamumaade arendamise põhimõtted ja alad toetavad väärtusliku looduskeskkonna säilitamist, samuti negatiivsete mõjude vältimist/leevendamist:

- → Planeeringuga kavandatavate elamumaade arendamine vastavalt planeeringus toodud põhimõtetele ja kohtadele tagab jätkusuutlike, mitmekesiste ja terviklike ning kompaktsete elamualade arendamise, mis vahelduvad väärtuslike loodusmaastike ja metsamassiivide/rohekoridoridega. Kompaktsete elamualade planeerimine juba olemasolevate asustusalade laiendusena ja lähedusse tagab väärtusliku mitmekülgse elukeskkonna realiseerumise mille ehitamiseaegne ning ekspluatatsiooniga kaasnev negatiivne keskkonnamõju on

tervikuna märkimisväärselt väiksem kui seda hajaasustusse sporaadiliselt rajatavad elamualad. Elamumaade rajamise tingimused soodustavad tehnilise infrastruktuuri väljaehitamist, samuti toetavad keskkonnasõbralikumate energialiikide kasutamist.

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek Vastseliina alevikus Piusa jõe ehituskeeluvööndi vähendamiseks 50 meetrilt 30 meetrile. Kuna elamumaid kavatsetakse laiendada tihendades olemasolevaid kompaktse hoonestusega alasid ning mitmed olemasolevad hooned paiknevad ka hetkel jõest 30 meetri kaugusel, on ehituskeeluvööndi vähendamine põhjendatud. Ehituskeeluvööndi vähendamist soodustab ka aleviku looduslik reljeef.

Uute elamumaade reserveerimise mõju sotsiaalsele keskkonnale on positiivne, võimaldades kohalikel elanikel, eelkõige noortel, endale vallas uut elukohta valida ning uutel inimestel valda elama asuda. See tagab valla elanikkonna vähenemise pidurdumise ning perspektiivis elanikkonna suurenemise, mis loob eeldused tootmise laiendamiseks ja teenuste kättesaadavuse parandamiseks, kuna suureneb töötajate ja teenuste tarbijate arv.

Ajaloolis-kultuurilise keskkonna säilitamiseks on planeeringuga määratletud tingimused elamumaade arendamiseks ja elamute projekteerimiseks väärtuslikel kultuurmaastikel ja külamiljööga aladel. Hajaasustuses elamumaade reserveerimisel jälgitakse ajalooliselt väljakujunenud asustusstruktuuri.

Üldplaneeringu järgi tuleb traditsioonilise külamiljöö ning miljööväärtuslikel aladel säilitada ajalooline asustusstruktuur, ajaloolised ehitusjooned, hoonestuse mastaap, maastikuline paigutus, külatüübid ning hoonete omavaheline paigutusmuster. Uute hoonete rajamine ja vanade rekonstrueerimine ei tohi rikkuda maastiku üldilmet. Seega on planeeringulahenduse mõju ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale positiivne, kuid seda juhul, kui üldplaneeringuga sätestatust suudetakse reaalses arendustegevuses kinni pidada.

4.2 Sotsiaal-, spordi- ja kultuurivaldkond

4.2.1 Ühiskondliku-avaliku kasutusega maade ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused

Üldplaneeringuga määratud sotsiaalsest infrastruktuurist tulenevad ühiskondliku-avaliku kasutusega maade ruumilise arengu põhimõtted on järgmised:

- → Tagada ligipääs valla avalikele teenustele ja avalikult kasutatavatele maadele ning siduda asulad paremini üksteise, kohaliku keskuse ja ümbritsevate valdadega teeühenduste parandamisega ja täiendavate liiklusmaade reserveerimisega;
- → Arendada välja külakeskused valla sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna parandamiseks, määrata ja arendada ühiskondliku kasutusega maid ja rajatisi (kiigeplatsid, laululavad, lõkkekohad, pallimänguplatsid jne), reserveerides maid avalikuks kasutamiseks puhke- ja virgestusmaana ning üldkasutatava hoone maana;
- → Tagada vallas tervisespordiga tegelemise võimalused, reserveerides spordirajatiste ja kergliiklusteede jaoks maid (jalgratta-, matka- ja suusaradadeks);
- → Puhkemajandusliku eesmärgiga avaliku maade arendamisel tuleb tagada avalikult kasutatavatele veekogudele ligipääsud, tagada muinsuskaitsealuste väärtuslike objektide juurde avalikud juurdepääsud vastavalt üldplaneeringu

võimalustele ning tagada miljööväärtuslikel aladel (haljasalad, pargid, puhkealad, hoonestusalad) avalik juurdepääs ning nende kasutamine vastavalt alade taluvuskoormusele.

Keskuse-, üldkasutatava hoone maa ning puhke- ja virgestusmaa juhtfunktsiooniga alade maakasutustingimused on ära toodud Vastseliina valla üldplaneeringu köites **„Vastseliina valla üldplaneering. Seletuskiri".** KSH seisukohast olulisemad maakasutuspõhimõtted on järgmised:

- → Keskusemaa arendamistegevuse käigus ei tohi ühegi funktsiooni arendamine toimuda avalikult kasutatava ruumi (haljasalade, kõnniteede, jalgrattateede) arvel;
- → Keskuse maa arendamine Vastseliina alevikus peab lähtuma võimalikult mitmekesise ja avatud teenindusega avalikult kasutatava ruumi loomise põhimõttest;
- → Üldkasutatava hoone maa arendamisel pöörata suurt tähelepanu (kõrg)haljastusele, kergliikluse ligipääsetavusele ja liiklusohutusele ning vallasisese ühistranspordi korraldusele, et oleks tagatud valla elanike ligipääs ja planeeritava üldkasutatava hoone kättesaadavus;
- → Tagada kergliikluse ja autotranspordi juurdepääs kavandatavatele puhke- ja virgestusmaadele;
- → Vastavalt puhke- ja virgestusmaa kasutusotstarbele varustada need vajalike elementidega: telkimisplats, lõkkeplats, küttepuud, välikäimla, prügiurnid ja antud koha kasutamise nn kodukorrareeglid ning viidasüsteem;
- → Looduse õpperadade ja kergliiklusteede süsteem siduda puhke- ja virgestusmaadega.

4.2.2 Ühiskondliku-avaliku kasutusega maade reserveerimisega kaasnevad mõjud

Avaliku kasutusega maade planeerimise põhimõtted toetavad ja arvestavad olemasoleva väärtusliku looduskeskkonna toimimise tagamist tagades ühtlasi mitmekülgse ning suunatud avaliku ruumi kasutamise järgmiste põhimõtete näol:

- → Keskusemaa reserveerimine Vastseliina aleviku ja Vana-Vastseliina küla keskuses loob eeldused polüfunktsionaalsete keskuste tekkimiseks, mis ühendavad endas ühiskondlike hoonete, äri- ja elamute funktsioone.
  - o Üldplaneeringus on välja toodud, et keskusemaa arendamine ei tohi toimuda avalikult kasutatava ruumi (haljasalade, kõnniteede, jalgrattateede) arvel. Keskusemaa arendamine soodustab inimeste sotsiaalset aktiivsust.
- → Reserveeritavad puhke- ja virgestusalad, supluskohad ning haljasalad annavad inimestele võimaluse värskes õhus vabaaja veetmiseks ning sportimiseks, parandades seeläbi kohalike elanike elukvaliteeti. Avalikud supluskohad reserveeritakse planeeringuga Plessi, Rauba ja Tabina järve äärde, avaliku supelrannana reserveeritakse üldplaneeringus Kirikumäe järve äärne ala. Kirikumäe järv ja selle ümbrus asuvad Kirikumäe maastikukaitsealal. Maastikukaitseala on loodud Kirikumäe järve (haruldast tüüpi kihistumata eutrofeerunud poolhuumustoiteline järv), Järvesuu raba ja piirkonna reljeefse maastiku kaitseks. Kaitsealustest taimeliikidest esineb alal vesiloobelia, järv-lahnarohi ja lamedalehine jõgitakjas.
  - o Inimeste liikumine ja ala kasutamine supluskohana võib kahjustada kaitsealuste liikide kasvukohti ning järve veekvaliteeti. Samas kasutatakse ala supelrannana juba praegu ning maa munitsipaalomandisse andmine ja detailplaneeringuga nõuetele vastava avaliku supluskoha rajamine aitavad inimeste liikumist paremini suunata ja jäätmeprobleeme lahendada ning seeläbi keskkonnakaitse eesmärke

paremini täita (maa-alale on kehtestatud detailplaneering 2003.aastal). Maastikukaitseala taluvuskoormuse hindamiseks tuleb piirkonna keskkonnaseisundit pidevalt jälgida ning vajadusel leevendavad meetmed tarvitusele võtta. Avalikult kasutatavate puhkealade planeerimise nõue läbi detailplaneeringu aitab tagada ala analüüsi käigus tallamistundlike pinnaste- ja alal eksisteerivate koosluste iseloomu fikseerimise mille alusel tuleb planeerida tegevuste ulatus ja paiknemine erosiooni, taimekoosluste kahjustamise, surve juurestikule jne alusel.

→ Puhke- ja virgestusalade loomine soodustab elanike ühisettevõtmisi ja koostööd ning propageerib sportlikke eluviise. Avalike kooskäimiskohtade (külaplatsid, spordiplatsid) olemasolu kasvatab kohalike elanike aktiivsust, aitab säilitada kohalikku kultuuri ja identiteeti ning integreerida uusi elanikke kogukonda. Head sportimisvõimalused (matka-, suusa-, rattarajad) ja vabaaja veetmise kohad soodustavad muuhulgas ka turismiteenuse ühtlasemat tarbimist aasta lõikes ning tõstavad valla mainet potentsiaalsete sisserändajate seas.

4.3 Loodus-, vaatamis- ja muinsusväärtused ning elukeskkond

4.3.1 Väärtuslike maastike ja rohevõrgustiku ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused

Vastseliina valla üldplaneeringuga määratud väärtuslike maastike ja rohevõrgu ning puhke- ja virgestusmaade ruumilise arengu põhimõtted on järgmised:

→ Väärtuslikud maastikud on määratletud maakonna teemaplaneeringuga ja täiendavalt vastavalt vajadusele kohaliku omavalitsuse otsusega. Teemaplaneeringuga määratletult on valla piires asuvateks väärtuslikeks maastikeks Rõuge-Haanja-Kütioru, Piusa jõe ürgorg, Kirikumäe, Tabina, Loosi, Kaagu, Külaoru ja Vana-Vastseliina. Nende väärtuslike maastike säilitamiseks ja kaitsmiseks järgitakse õigusaktidega ja määrustega seatud maakasutus- ja ehituspiiranguid. Maakasutus- ja ehituspiiranguid tuleb järgida ka kohaliku omavalitsuse määratud väärtuslikel maastikel: Vana-Saaluse, Järvemäe-Savihoovi-Saarde ja Pari piirkonnas.

→ Väärtuslike maastikena määratletud kaunite teelõikude ja vaadete säilitamiseks kehtivad maakasutus– ja ehituspiirangud. Vallas paiknevateks kauniteks teelõikudeks on: Vastseliina-Kirikumäe-Misso, Tabina-Obinitsa-Piusa ja Meremäe-Illi; kauniteks vaadeteks on: Kaagu küla kõrgeim punkt, vaade Tallinn-Luhamaa maanteelt Vastseliina alevikule ja selle ümbrusele, vaade Vastseliina-Kirikumäe teelt Vastseliina alevikule.

→ Kaitsealused üksikobjektid tähistatakse ja neile tagatakse juurdepääsud, avatakse vaated.

→ Ehitiste ja tehnorajatiste kavandamisel tagada rohevõrgustiku säilimine ja toimimine, eriti roheliste koridoride toimimine. Kultuurmaastikes säilitada looduslike kooslustega saarekesed, väärtuslikel niitudel säilitada traditsiooniline niitmine/karjatamine, metsade majandamisel arvestada seaduslike piirangutega.

→ Looduskaitseliselt väärtuslikke looduslikke ja looduslähedasi alasid, sh Natura alasid ja ranna-alasid (Piusa jõe ürgorg, Kirikumäe, Haanja Looduspark), kasutada puhkemajanduse ja turismi eesmärgil vastavalt nende koormustaluvusele, lähtudes rohevõrgustiku ja väärtuslike maastike säilimiseks seatud tingimustest. Arendada piirkonna eripärale vastavalt ekstensiivseid ja säästlikke turismivorme.

- → Looduskaunitel aladel arendada reguleeritud puhkemajandusliku iseloomuga äri- ja teenindussfääri ning tagada nende toimimine aastaringselt.
- → Puhkeotstarbelistele maad varustada avaliku juurdepääsuga (rannaalad, ujumiskohad).
- → Tagada kogu valla territooriumil avalikult kasutatavate teede ja kergliiklusteede olemasolu, reserveerides maid kergliikluse jaoks.

Haljasala ja parkmetsa maa, kaitsehaljastuse maa, põllu- ja metsamaa ning traditsioonilise külamiljöö ja miljööväärtuslike alade kaitse- ja arendamistingimused on ära toodud Vastseliina valla üldplaneeringu köites **„Vastseliina valla üldplaneering. Seletuskiri".** KSH seisukohast olulisemad maakasutustingimused on järgmised:

- → Haljasaladel ei ole ehitustegevus lubatud välja arvatud haljasala rajamistööd ning tehniliste kommunikatsioonide või haljasalade sihipärase kasutamisega seonduvad ehitiste rajamine, näiteks alajaamad, laululava, lõkke- või peoplats jne;
- → Keskusemaade ja külakeskuste kompaktselt hoonestatud alade rohelise üldilme säilitamist tuleb pidada äärmiselt oluliseks, et tagada nende funktsioneerimine meeldiva elu- ja puhkepaigana. Seetõttu on üldplaneeringus suurt tähelepanu pööratud rekreatiivse väärtusega rohelistele puhkepiirkondadele ning ka kuliss- ja puhvertsoonidele. Määratletud on vabaõhu puhkealad aktiivse puhkuse veetmiseks, mis aitavad kaasa piirkonna kui tervise-ja loodusturismi keskuse arengule;
- → Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kantud veekogudele tuleb tagada avalik juurdepääs;
- → Kaitsemetsade majandamisel tuleb järgida *Metsaseaduse* nõudeid lähtudes peamiselt kaitseomaduste ja rekreatiivsete väärtuste tõstmisest. Valla metsaressursse tuleb kasutada mitmekülgselt ja säästlikult, et tagada nii majanduslik tulu kui ka metsade bioloogiline mitmekesisus;
- → Soovitav on ehitustegevuseks mitte kasutada häid põllu- ja metsamaid ning väärtuslike biotoopidega alasid. Juhul, kui ehitustegevuseks soovitakse kasutada nimetatud alasid, on vallavalitsusel õigus nõuda detailplaneeringut;
- → Põllu- ja metsamajandusmaal väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt on suurusega 0,5 ha;
- → Rohelise võrgustiku aladel on väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt 2 ha;
- → Hajaasustuses ehitamise põhimõtted on asustusstruktuuri ja –mustrite, sh külatüüpide, ajaloolise hoonestustiheduse, hoonemahtude ja arhitektuuriliste elementide säilitamine;
- → Traditsioonilise külamiljöö ja miljööväärtuslikel aladel edaspidise tegevuse peamiseks põhimõtteks on ajaloolise asustusstruktuuri säilitamine ja taastamine ning ajalooliste ehitusjoonte, maastikulise paigutuse, külatüüpide ja hoonete omavahelise paigutusmustri vastavus ajaloolisele üldilmele ning ajaloolise struktuuri taastamine;
- → Uute hoonete rajamisel või vanade ümberehitamisel tuleb jälgida, et uuendused ei rikuks maastiku üldilmet ning ühtiks piirkonnale iseloomuliku ehitusstiiliga.

4.3.2 Väärtuslike maastike, rohevõrgu ning miljööväärtuslike alade reserveerimisega kaasnevad mõjud

Üldplaneeringuga on määratud säilitamisele kuuluvad loodusväärtuslikud maastikud ja kooslused. Valla arendamise üheks põhimõtteks on säilitada olemasolev väärtuslik looduskeskkond, millest tulenevalt on vaja säilitada bioloogiline mitmekesisus, kaitsta poollooduslikke kooslusi, märgalasid ja vääriselupaiku.

→ Käesoleva üldplaneeringuga kavandatud maakasutuse muutused ei mõjuta negatiivselt vallas asuvaid looduskaitsealasid, kaitstavad loodusobjekte, väärtuslikke maastikke ning rohelise võrgustiku koridore ja tuumalasid.

Üldplaneeringuga reserveeritakse kõik põhikaardil olevad rohelise võrgustiku tuumaladel ja koridorides paiknevad teed avalikult kasutatavateks kergliiklusteedeks. Kergliiklustee käesolevas tähenduses on olemasolevatel erateedel ja eramaadel avalikuks kasutamiseks jalgsi, suuskade, hobuveokiga või jalgrattaga liiklemiseks reserveeritavad teed ja rajad ning maanteede kõrvale rajatav avalikult kasutatav tee.

→ Rohevõrgustiku alale jäävate teede avalikuks muutmine suurendab looduskeskkonna taluvuskoormust. Et koormust vähendada, on nimetatud teid lubatud kasutada ainult jalgsi, suuskade, jalgratta vm kergliiklusvahendiga. Teede avalikuks muutmine parandab inimeste liikumisvõimalusi vabas looduses ning mõjub positiivselt inimeste tervisele ja heaolule.

Vastseliina vallas on 114 muinsuskaitse all olevat kinnismälestist (kääpad, arheoloogia-, ajaloo- ja kultuurimälestised). Kinnismälestiste kasutamise kitsendused kehtestab Muinsuskaitseseadus. Mälestise kaitsevööndiks on 50 meetri laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, milles on muinsuskaitseameti loata keelatud maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine, mulla- ja ehitustööd ning puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

→ Üldplaneeringuga kavandatud tegevused muinsuskaitse all olevaid objekte negatiivselt ei mõjuta.

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek Kerepäälse külas asuvate ristipuude ja Vana-Saaluse pargi kohaliku kaitse alla võtmiseks, et tagada nimetatud objektide ajaloolis-kultuurilise väärtuse säilimine.

Ajaloolis-kultuurilisi aspekte arvestades on üldplaneeringuga täpsustatud Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" määratletud väärtuslikud kultuuri-, maastiku- ja külamiljööga alad ning lisatud juurde väärtuslike aladena Pari ja Vana-Saaluse külad ning Järvemäe-Savihoovi-Saarde piirkond.

→ Ajaloolis-kultuurilise keskkonna säilitamiseks on planeeringuga määratletud tingimused elamumaade arendamiseks ja elamute projekteerimiseks väärtuslikel kultuurmaastikel ja külamiljööga aladel. Üldplaneeringu järgi tuleb traditsioonilise külamiljöö ning miljööväärtuslikel aladel säilitada ajalooline asustusstruktuur, ajaloolised ehitusjooned, hoonestuse mastaap, maastikuline paigutus, külatüübid ning hoonete omavaheline paigutusmuster. Uute hoonete rajamine ja vanade rekonstrueerimine ei tohi rikkuda maastiku üldilmet. Seega on planeeringulahenduse mõju ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale positiivne, kuid seda juhul, kui üldplaneeringuga sätestatust suudetakse reaalses arendustegevuses kinni pidada.

4.4 Tehnilise infrastruktuuri valdkond

4.4.1 Tehnilise infrastruktuuri ruumilise arengu põhimõtted ja maakasutustingimused

Vastseliina valla üldplaneeringuga määratletud tehnilise infrastruktuuri ruumilise arengu põhimõtted on järgmised:

→ Tehnovõrkude- ja rajatiste perspektiivsed asukohad määratletakse vastavalt üldplaneeringuga reserveeritavate uute elamu-, äri- ja tootmismaade paiknemisele ning sektorarengukavadega sätestatule;

- → Soojamajandust arendatakse ainult Vastseliina alevikus määratletud kaugküttepiirkonnas;
- → Sooja- ja energiamajanduse arendamisel toetab planeering ning loob tingimused taastuvenergia (nt. päikese- ja tuuleenergia ning maa soojusenergia) kasutamiseks (vt. seletuskirja ptk 4.5, 4.6, 4.8 ja 4.9 elamumaade, tootmismaade ja tehnoehitiste maade arendamise tingimuste kohta).
- → Planeeritavatesse kompaktse asustuse põhimõttel arendatavatesse uuselamupiirkondadesse tagatakse varustatus ühisveevarustuse- ja kanalisatsiooniga. Olemasolevad võrgud renoveeritakse ja reserveeritakse maid täiendavate puurkaevude rajamiseks;
- → Piirkondliku logistikakeskuse funktsioneerimine tagatakse liiklusmaade sihtotstarbelise kasutuse ja vajalike täiendavate liiklusmaade arendamise läbi;
- → Avalikult kasutatavate teede renoveerimisega tagatakse asulatevahelised head ühendused, kogu valla ulatuses reserveeritakse maid kergliiklusteedeks. Liiklusmaade arendamisel on prioriteediks liiklejate ohutus.

Tehnoehitiste maa ning liiklusmaa arendamistingimused on ära toodud Vastseliina valla üldplaneeringu köites **„Vastseliina valla üldplaneering. Seletuskiri".** KSH seisukohast olulisemad maakasutustingimused on järgmised:

- → Reserveeritud elamumaade ja puhkealade arendamisel on soovitav arvestada väljakujunenud teedevõrguga, teid mitte õgvendada ja laiendada. Soovitav on püüda säilitada piirkonnale omane väljakujunenud maastikuline tervikilme;
- → Tagama supelrandade ja -traditsiooniliste supluskohtade, avalike lõkke- ja telkimisplatside juurde viivate teede avaliku kasutamise võimalus, nende korrastamise ning parkimise ja prügimajanduse probleemide lahendamine, et inimeste liikumist suunata ning sellega minimiseerida tundlike rannakoosluste koormamist;
- → Kavandada ja võtta tarvidusele kaitsemeetmed liikluse kahjulike mõjude elamu- ja puhkealadele kandumise vältimiseks;
- → Reovete kogumine toimub põhjavee kaitseks ehitatud kanalisatsiooni või kogumiskaevude abil, planeeringuga on määratud reoveekogumisalad;
- → Tuletõrje veevõtukohtadesse ja hüdrantide juurde päästeteenistuse transpordi juurdepääsu tagamine;
- → Katlamajade arendamise juures (olemasolevate renoveerimise ja uute rajamise) reserveeritakse alal maid päikesepatareide rajamiseks;
- → Maaküttesüsteemide rajamise võimalused ja ulatus eelkõige järvede ääres tuleb läbi analüüsida soojamajanduse arengukava koostamise raames;
- → Kehtestatud üldplaneeringu alusel võib järvede ehituskeeluvööndisse maaküttе tehnovõrkude rajamisel loobuda detailplaneeringu nõudest vastavalt soojamajanduse arengukava raames teostatud maaküttе süsteemide rajamise analüüsi tulemustele ning Võrumaa Keskkonnateenistuse nõusolekule.

4.4.2 Tehnilise infrastruktuuri arendamisega kaasnevad mõjud

Üldplaneeringuga on kavandatud tehnilise infrastruktuuri kaasajastamine ja laiendamine, mis tõstab oluliselt piirkonna elanike elukvaliteeti. Samas eeldab tehnilise infrastruktuuri rajamine ja kaasajastamine rahaliste vahendite olemasolu omavalitsuse eelarves.

Tehnilise infrastruktuuri täiendamise vajadus kaasneb uute elamu- ja tootmismaade reserveerimisega. Tiheasustuse põhimõttel rajatavad elamupiirkonnad liidetakse ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga, kuid hajaasustuses ei ole see suurte vahemaade tõttu otstarbekas. Seega võib hajaasustuses seoses uute puurkaevude ja reoveemahutite rajamisega kaasneda põhjavee reostusoht.

Reoveekogumisaladena on planeeringus määratud alad Vastseliina alevikus, Vana-Vastseliina, Külaoru ja Viitka külades. Reoveekogumisalad on määratud vastavalt Vastseliina ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavas renoveerimiseks ja väljaarendamiseks määratud aladele ning Keskkonnaministri 15. mai 2003. a määrusele nr. 48 *Reovee kogumisalade määramise kriteeriumid*. Reoveekogumisaladel kasutatakse heitvee kogumiseks kanalisatsiooni ning arendamise soovil kuni reoveekogumisala väljaehitamiseni kogumiskaevusid, heitvee pinnasesse immutamine on keelatud.

→ Kogumiskaevude kasutamisel võib esineda põhjavee ja pinnase reostusoht seoses kaevude mittenõuetekohase kasutamisega. Tiheasustusaladel, mis asuvad väljaspool reoveekogumisalasid, on heitvee pinnasesse immutamine lubatud, kuid see tuleb eelnevalt bioloogiliselt puhastada.

Liiklusmaade reserveerimisel on elamu- ja tootmismaade arendamisel soovitav arvestada väljakujunenud teedevõrguga ja teid mitte laiendada. Planeeringuga reserveeritakse perspektiivse uue teena Vastseliina alevikus Võru-Luhamaa ja aleviku tööstusala vaheline tee. Samuti planeeritakse mitmeid kergliiklusmaa juhtfunktsiooniga maid. Kergliiklusteede rajamise eesmärk on suurendada inimeste liiklemist jalgsi, jalgratta vm kergliiklusvahendiga ning seeläbi vähendada mootorsõidukite kasutamist.

→ Kergliiklusteede rajamine mõjub positiivselt looduskeskkonnale ning kaudselt ka inimeste tervisele ja heaolule.

Tehnilise infrastruktuuri, sealhulgas avalike kõnniteede, treppide jms arendamisel on oluline tähelepanu pöörata erivajadustega inimeste liikumisvõimalustele. Kuna Vastseliina alevikus asub Vastseliina Sanatoorne Internaatkool, kus õpivad taastusravi vajavad lapsed, on just Vastseliina alevikus liikumisvõimaluste tagamine eriti oluline.

Üldplaneeringuga reserveeritakse jäätmekäitluse juhtfunktsiooniga alad Vastseliina alevikus ja Loosi külas. Vastseliina alevikku on planeeritud rajada piirkondlik jäätmejaam, millele on kehtestatud detailplaneering.

→ Jäätmekäitlusmaa arendamise mõju looduskeskkonnale on negatiivne, kuna sellega võib kaasneda oht põhjavee, pinnase ja õhukvaliteedi halvenemisele. Teisalt soodustab jäätmejaama rajamine jäätmete nõuetekohast käitlemist vähendades ebaseaduslikku ladestamist ja prügi metsa viimist, samuti soodustab alevikus komposteerimisväljaku rajamine puhastusseadmete juurde jäätmekäitluse paranemist.

Planeeringuga soodustatakse taastuvenergia kasutamist vallas nii elamute kui tootmisettevõtete energia- ja soojavajaduse katmiseks.

→ Taastuvenergia, eriti kohaliku taastuvenergia kasutamine, soodustab keskkonnasäästlikumate energialiikide kasutamist ning vähendab energiasõltuvust teistest energialiikidest/kütustest, mis on seeläbi pikaajalise positiivse mõjuga. Taastuvenergia kasutamine on vastavuses riiklike energeetikadokumentidega ning aitab täita loodus- ja keskkonnakaitselisi eesmärke (nt. välisõhukaitse). Erinevate taastuvenergia kasutamisvõimaluste analüüsimiseks ja reaalseks rakendamiseks on valdkonda vajalik detailsemalt käsitleda koostatavas pikaajalises soojamajanduse arengukavas (võimalused, ulatus, teostatavus), mille tulemused täpsustaksid tingimusi/piirkonnad, mille puhul/kus võib maaküttesüsteemide rajamisel järvede ehituskeeluvööndisse loobuda igakordsest detailplaneeringu nõudest.

4.5 Mõjude omavahelised seosed

Keskkonnamõju hindamise käigus pöörati muuhulgas tähelepanu ka mõjude kumulatiivsusele. Kumulatiivne mõju on üksikute tegevuste ja mõjuliikide koostoimel avalduv mõju, mis ei pruugi olla erinevate avalduvate mõjude „aritmeetiline summa".

Kumulatiivse mõju aspekt on oluline järgmistes valdkondades:

- mõju inimeste tervisele ja heaolule – positiivset mõju inimeste tervisele ja heaolule avaldavad nii uute elamumaade, äri-, puhke- ja virgestusmaade reserveerimine kui ka tehnilise infrastruktuuri arendamine. Nimetatud tegevuste koostoimel avalduv positiivne mõju on suurem, kui üksikute tegevuste mõju eraldi;
- mõju majanduslikule keskkonnale – tootmis- ja ärimaade reserveerimine loob eeldused uute ettevõtete rajamiseks valda, mis omakorda suurendab elanike arvu lisanduvate töötajate näol. Seega suureneb valla majanduslik aktiivsus ja heaolu;
- mõju looduslikule keskkonnale – uute elamu- ja tootmismaade reserveerimine toimub valdavalt loodusliku maastiku arvelt. Samas on üldplaneeringus pööratud tähelepanu loodusliku keskkonna säilitamisele ja negatiivsete mõjude vähendamisele.

Tabel 1. Mõjude hindamise koondtabel

Maa-ala juhtfunktsioon	**Sotsiaal-majanduslikud mõjud**	**Ajaloolis-kultuurilised mõjud**	**Mõju loodus-keskkonnale**
Elamumaa	+ elanikkonna vähenemise pidurdumine + uute elanike lisandumine + töötajate arvu suurenemine	+ traditsioonilise hajaasustuse säilitamine + külakeskuste arendamine +miljööväärtuslike alade säilitamine	+ heade põllu- ja metsamaade säilimine + uue ulatusliku hajaasustuse vältimine - ehitustegevuse ja ehitiste ekspluatatsiooniga kaasnev keskkonna reostusoht
Tootmismaa, mäetööstusmaa	+majandustegevuse hoogustumine + uute töökohtade tekkimine + valla arengu edendamine	+ tootmismaid ei reserveerita miljööväärtuslikele aladele	+ kaitse- ja puhvertsoonide rajamine + tootmismaade reserveerimine olemasolevate tootmisalade lähedusse - vee-, pinnase- ja õhukvaliteedi halvenemine
Ärimaa	+ teenindussfääri ja turismi areng + uute töökohtade tekkimine	**+** ärimaid ei reserveerita miljööväärtuslikele aladele	+ detailplaneeringu kohustus kõikidel arendatavatel ärimaadel + loodussäästike ettevõtlusviiside soodustamine (turism)
Puhke- ja virgestusmaa	+ elanike üldise heaolu kasv + sotsiaalse aktiivsuse kasv + tervislike eluviiside propageerimine	+ elanike aktiivsuse kasv	+ nn metsiku turismi vähendamine + looduskaunite kohtade väärtustamine - oht ületada keskkonna koormustaluvust

Tehniline infrastruktuur	+ parandab elanike elukvaliteeti + soodustab kohalike/taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu - nõuab omavalitsuselt suuri rahalisi väljaminekuid	+miljööväärtusega aladel eritingimused infrastruktuuri rajamiseks	+ kanalisatsiooni rajamine vähendab vee- ja pinnase reostusohtu + soodustab taastuva ja keskkonnasõbralikuma kütuse/energia kasutamist - uute puurkaevude rajamisega kaasneb põhjavee reostusoht
Teed sh kergliiklus	+ ühendusteede paranemine + elanike elukvaliteedi paranemine + tervisespordi võimaluste suurenemine	+vaatamisväärsuste ja looduskaunite kohtade kättesaadavaks muutmine	+ kergliiklusteede rajamisega vähendab autosõltuvust

5 Leevendusmeetmed ja seire vajadus

Mõjude leevendamise eesmärgiks on vältida või vähendada igasugust potentsiaalset negatiivset mõju keskkonnale. Sobivamate leevendusmeetmete valimine toimub kogu arendusprotsessi vältel erinevate osapoolte (otsustaja, ekspert, arendaja, kohalikud elanikud) koostöös. Sobivaim leevendusmeede peaks olema majanduslikult teostatav ning parim võimalikest meetmetest. Sobiva leevendusmeetme valimine ei ole piisav, et tagada soovitud tulemust. Kindlustamaks meetmete korrektset rakendamist on lisaks targale planeerimisele vajalik nii järelvalve kui ka koostöö.

Kuigi antud planeeringul ei ole põhimõttelist olulist potentsiaalset mõju, siis sellegipoolest on vaja vältida või vähendada neid väheseid mõjusid, mis võivad tekitada kahjustusi või välditavaid riske.

Käesoleva planeeringu elluviimisel tuleks arvestada järgmiste leevendavate meetmetega:

- → tööstuse, turismi, elamuehituse ja infrastruktuuride arendamisel tuleb arvestada puhta looduskeskkonna säilimisega, sh rohevõrgustiku tuum- ja puhveralad;
- → arendustegevuse käigus säilitada võimalikult palju olemasolevat kõrghaljastust ning tagada piisaval määral loodusliku kattega pindade osakaal;
- → metsade majandamisel tuleb järgida metsaseaduse nõudeid. Valla metsaressursse tuleb kasutada mitmekülgselt ja säästlikult, et tagada nii majanduslik tulu kui ka metsade bioloogiline mitmekesisus;
- → põllumajandusmaid hoida kasutuses ning korrastatud maastikupildi säilimiseks niita põllupeenraid ja kasutusest väljas olevaid alasid;
- → puhkemajanduse arendamisel arvestada väärtuslike maastike koormustaluvust;
- → kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektideni viivad teed peavad olema vähemalt päikese tõusust päikese loojanguni avalikult kasutatavad;
- → vaba aja veetmist võimaldavates kohtades on oluline kanaliseerida inimeste liikumine, et seeläbi vähendada looduskeskkonna prahistamist ja ekspluateerimist;
- → avalike supelrandade, supluskohtade ning lõkke- ja telkimisplatside juurde viivad teed peaksid olema avalikus kasutuses ja parkimisvõimalusega ning tagatud peab olema vastavate teede ja alade korrashoid ning prügimajanduse küsimuste lahendamine;
- → uute elamute planeerimisel ja ehitamisel tuleb tagada nende keskkonnanõuetele vastavus ja võimalike negatiivsete keskkonnamõjude leevendamine (reoveepuhastus, küte, liikluslahendus, elektriliinid);
- → uute elamute rajamisel ja vanade elamute renoveerimisel arvestada valla ajaloolise asustusstruktuuri ning arhitektuuriliste eripäradega;
- → tootmismaade arendamisel tagada sanitaarkaitsevööndite ja puhveralade olemasolu ning tootmisalasid mitte reserveerida elamualade lähedale ja looduskaunitesse kohtadesse;
- → elamu- ja tootmisalade arendamisel tagada normatiivne mürakaitse, rajades selleks maksimaalselt looduslikke mürabarjääre;
- → põhjaveevaru säilitamiseks kasutada nii ettevõtluses kui muudes kasutusvaldkondades vett säästvaid tehnoloogiaid;
- → tagada olemasolevate ja kavandatavate ettevõtete puhul veekaitsenõuete täitmine (meetmed veereostuse tekke vältimiseks, tekkinud reostuse leviku tõkestamiseks ja likvideerimiseks);
- → valla territooriumile jäävate veekogude seisundi säilitamiseks on oluline tagada, et veekogudesse ei suunataks reoaineid. Tööstusettevõtete ja

suuremate tänavate sadevete puhul on soovitav rakendada meetmeid sadevete puhastamiseks enne nende suublasse juhtimist (nt. liiva-õlipüüdurid, puhastusmärgalad);

→ Planeeringuga kavandatud tegevuste reaalse keskkonnamõju hindamiseks on vajalik ohustatud paikkondade vee-, õhu- ja pinnasekvaliteedi regulaarne seire. Valla üldiste ruumilise arengu suundade kaasajastamiseks on oluline üldplaneeringu iga-aastane ülevaatus. Juhul kui arengusuunad on oluliselt muutunud, on vajalik algatada üldplaneeringu muutmine.

6 Avalikkuse kaasamine ja raskuste ilmnemine KSH aruande koostamisel

KSH protsessi oluliseks osaks on erinevate huvigruppide ja institutsioonide kaasamine. Planeeringu koostamise käigus mille üheks osaks oli ka keskkonnamõju hindamine litsentseeritud keskkonnamõju hindaja osavõtul erinevate ettepanekute ja alternatiivide võrdleva analüüsi ja ettepanekute tegemise näol, tehti koostööd kohaliku keskkonnateenistuse, kohalike elanike ning vallavalitsuse esindajatega. Hilisema, seaduse järgse planeeringuga kavandatavate tegevustega kaasneda võivate mõjude hindamisel kaasati planeeringuprotsessis osalenud osapooled sarnaselt eelnevale. KSH protsessi osapooled on toodud Tabelis 2.

Tabel 2. KSH protsessist huvitatud isikud ja asutused

Isik või asutus	**Mõju ja/või huvi**	**Teavitamise viis**
Vastseliina Vallavalitsus, Vallavolikogu	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja. Otsustaja (kehtestamine) üldplaneeringu küsimuses. KSH algataja.	Kirjaga ei teavitata, kuna on otsustajana protsessiga kursis
Eesti Vabariik (Kaitseministeerium)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja.	Ministeeriume teavitatakse kirjaga
Võrumaa Keskkonnateenistus	KSH järelvalvaja huvi ja funktsioon on tagada KSH protsessi seadusejärgsus ja üldiste keskkonna-alaste huvide tasakaalustatud arvestamine.	Teavitatakse kirjaga
Muinsuskaitseamet	Muinsuskaitsealaste huvide eest seismine.	Teavitatakse kirjaga
Valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikeühendused	Keskkonnaalaste või muude organisatsiooni suunitlusest tulenevate väärtuste arvestamise tagamine .	e-kiri Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, Lauri-Indrek Tummeleht, eko@eoy.ee
Maaomanikud/ Piirkonna elanikud/ Ettevõtjad	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga elukeskkonnast.	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).
Laiem avalikkus	Muud võimalikud mõjud ja huvid.	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).

Vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele* korraldati KSH teostamise käigus avalikke väljapanekuid ja arutelusid, mille ajakava on esitatud Tabelis 2 koos üldplaneeringu koostamise protsessi ajakavaga. Kuna KSH teostatakse peale planeerimisettepaneku valmimist, on ajakava esitatud alates sellest ning KSH algatamisest.

Tabel 3. KSH teostamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise etapp	**Üldplaneeringu koostamise etapp**	**Aeg**
	Planeerimisettepaneku valmimine	27.06.2006
KSH algatamine		28.06.2005
KSH programmi koostamine.		August 2006
Seisukohtade küsimine KSH programmi sisu osas pädevatelt asutustelt.		August 2006
KSH programmi avalik arutele ja selle eelnev avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva).		September 2006
KSH programmi heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt		Oktoober 2006
KSH aruande koostamine		November 2006
KSH aruande avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek		Detsember-jaanuar 2006/07
KSH aruande heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt		Jaanuar 2007
	Planeerimisettepaneku täiendamine KSH tulemuste põhjal	Jaanuar 2007
	ÜP kooskõlastamine	Jaanuar-veebruar 2007
	ÜP avalik arutelu ja selle eelnev avalik väljapanek	Märts 2007
	ÜP kehtestamine	Märts 2007

<u>KSH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu jooksul esitatud ettepanekud ja vastuväited programmile</u>

25.09-9.10.2006 toimunud KSH programmi avaliku väljapaneku jooksul ühtegi ettepanekut ega vastuväidet programmi osas ei laekunud. KSH programmi avalik arutelu toimus 9.10.2006.a kell 16 Vastseliina vallavalitsuses. Avaliku arutelu käigus juhiti tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine ning sellega kaasnevad mõjud;
- ehituskeeluvööndi vähendamine;
- hinnang planeeritud tegevusele lähtudes erivajadustega inimeste seisukohast;
- täpsustada maardlate teemat.

Nimetatud teemadele on KSH käigus tähelepanu pööratud ja nendega arvestatud.

KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu jooksul esitatud ettepanekud ja vastuväited

KSH aruande avalik väljapanek toimus 9.12.2006-03.01.2007, mille jooksul ühtegi ettepanekut ega vastuväidet aruande osas ei laekunud. KSH aruande avalik arutelu toimus 3.01.2007 kell 16:00 Vastseliina vallavalitsuses (vt. lisades leheteade, avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri). Avaliku arutelu käigus tõstatati kõige olulisema küsimusena energeetika- ja soojamajanduse teema: kuidas üldplaneeringu kaudu võimaldada ja soodustada taastuvenergia kasutamist (päikese- ja tuuleenergia, päikesesoojus, maaküte) ning millised rakendustegevused ning tingimused on selleks vajalikud.

Kõik KSH aruande avalikul arutelul tehtud ettepanekud on arvesse võetud ning lähtudes üldplaneeringu ülesannetest ning täpsusastmest on vastavalt täiendatud ja parandatud tehnilise infrastruktuuri maakasutuspõhimõtteid ning maakasutustingimusi elamuehituse ja tehnoehitise maa arendamise puhul, samuti tehtud parandusi planeeringu rakendamiseks vajalike tegevuste osas. Ettepanekute põhjal parandati ka KSH aruannet.

Peamine raskus, mis keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamise käigus esines, oli protsesside ajaline nihe. KSH viidi läbi peale planeerimisettepaneku valmimist, mitte paralleelselt planeerimisdokumendi koostamise protsessiga.

7 Kokkuvõte

Vastseliina valla üldplaneeringu koostamine algatati 26. novembril 2004.a Vastseliina Vallavolikogu otsusega nr 28. Planeerimisettepanek valmis juunis 2006.a. Kuna planeeringut ei kehtestatud enne 21. juulit 2006.a, peab planeerimisdokumendile läbi viima keskkonnamõju strateegilise hindamise lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest. Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 28. juunil 2006.a Vastseliina Vallavolikogu otsusega nr 1-1.2/62. Seega ei toimunud keskkonnamõju strateegiline hindamine paralleelselt planeerimisdokumendi koostamisega, vaid tagantjärele eraldi protsessina.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut. KSH käigus vaadeldi erinevate juhtfunktsioonidega maade reserveerimise mõju nii looduslikule, sotsiaal-majanduslikule kui ka ajaloolis-kultuurilisele keskkonnale. Alternatiividena käsitleti olemasolevat olukorda ehk valla arengut juhul, kui üldplaneeringut ellu ei viida ning planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevat olukorda. I alternatiivina on kirjeldatud Vastselinna valla arengut juhul, kui koostatav üldplaneering ellu viiakse. Lisaks on aruandes ära toodud lühidalt Vastseliina valla olemasolev olukord, üldplaneeringu eesmärk ja sisu ning seos kõrgemalseisvate arengudokumentidega. Aruande lõpus on ära märgitud leevendusmeetmed, mida üldplaneeringu elluviimisel kindlasti arvestama peaks. See aitab vältida ja vähendada planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevaid negatiivseid mõjusid keskkonnale.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Vastseliina valla üldplaneeringu koostamisel on arvestatud keskkonnale kaasnevate mõjudega ning üldplaneeringu elluviimine olulisi negatiivseid mõjusid kaasa ei too. Valla areng üldplaneeringu puudumisel tooks kaasa negatiivseid mõjusid keskkonna erinevatele komponentidele.

LISAD

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

VASTSELIINA VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Vastseliina

28. juuni 2006a nr 1-1.2/62

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Otsus kehtestatakse Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse
§ 33 lg 1 p 2 ja § 35 lg 2 ning Halduskohtumenetluse seadustiku § 9 lg1 ja § 9^1 lg 1 alusel

1. Seoses Vastseliina valla üldplaneeringu koostamisega algatada keskkonnamõju strateegiline hindamine.

2. Valla keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldajaks määrata Vastseliina Vallavalitsus.

3. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsus avalikustada Ametlikes Teadaannetes ja vallavalitsuse kantseleis kahe nädala jooksul.

1. Käesoleva otsuse peale võib esitada Vastseliina Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Ivar Traagel
Volikogu esimees

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest teavitamine ning programmi kohta seisukohtade küsimine

PUIT

Müüa küttepuid. Tel 5554 7967.

Müüme kaseplanku (paksus 41 mm ja 25 mm). Info tel 517 5605.

Müüa okaspuu- ja haavalauda ning **põrandalauda**. Tel 505 1705.

Müüa voodri-, põrandalaudu. Ka paigaldusega. Tel 518 4256.

Müüme Rõuges: **lauad, latid, prussid, talad** jm; **voodri- ja põrandalauad** (haab, lepp, kuusk, kask, mänd); **rõdu-, karniisi- ja lavalauad**. Tel 517 5605.

Müüa servatud ja servamata **kuuselauda**. Tel 511 9866.

Müüa küttepuid (lõhutud, lepp, 50 cm). Tel 5341 8979.

Müün küttepuid. Tel 524 2005.

LOOMAD

Ostame Kääpal pidevalt **velseid.** OÜ Loomaveod. Info ja reg tel 523 2111, 782 4444.

Soovin osta vanemat **hobust** kaupluses käimiseks. Ei tohi karta autot. Tel 5453 9299.

Müüa 4. p **lehm**. Tel 5907 8970.

Müüa lambaid. Tel 508 7109, 5625 2977.

Müüa lüpsikitsed. Tel 5340 2799.

Müüa noor **lüpsilehm**. Põlva maakond, Orava vald. Tel 5193 2244.

Müüa minipuudli **kutsikad**. Tel 505 3948.

Ära anda väikese raha eest suure koera **kutsikad** (meenutavad labradori). Samas anda ära **kassipojad** (valged ja punane). Tel 523 0432.

Ära anda pikakarvalised **kassipojad**. Tel 782 2474, 517 1588.

TÖÖ

Antslas asuv firma võtab tööle **operaatori tootmisliinidele.** Töötasu 8000-12 000 kr kuus. Täpsem info tel 785 5585.

OÜ Võru Seeder võtab tööle **liimija ja abitöölise.** Sobib nii meestele kui naistele, väljaõpe kohapeal. Info tel 5813 3604.

Vajatakse **agronoomi**. Tel 516 4825.

Vajatakse **raamatupidajat**. Tel 516 4825.

Metalliga tegelev firma võtab tööle **autojuhi** (C-, E-kat), **gaasilõikaja ja abitöölise**. Tel 5810 0645, 553 5031.

Metallitööettevõttesse vajatakse **tootmistsehhi meistrit.** Töökoht Valgas. Info tel 524 7332.

AS Semuehitus võtab tööle **ehitustöölisi, ehitusabitöölisi, san. tehnikuid.** Tulla Võru, Lepa 2. Tel 782 7400, faks 782 7401.

Nele kulinaaria vajab oma kollektiivi **töökat naist**. Tel 5347 0673.

K-Kate Katusekattetööd OÜ pakub tööd **katuseehitajatele.** Väljaõpe kohapeal, vajaduse korral majutusvõimalus. Kasuks tuleb auto olemasolu. Info tel 610 7934. E-mail: jaanika@k-kate.ee. Valdeku 168, 11217 Tallinn.

NB! Palkmajaehitus! Oodatud on **töötajad**, kes juba omavad kogemusi või alustavad. Vajame ka **abitöölisi**. Väljaõpe kohapeal. Töökoht Võrus Luha 58. Tuua CV. Tel 504 4387 või 782 4353.

AS Võru Vesi pakub tööd **autojuhile-veevärgilukksepale**. Nõutav eelnev töökogemus. Info tel 515 0315. CV tuua või saata hiljemalt 25. aug aadressile Ringtee 10, Võru 65620.

Otsitakse tööle **metsatraktoriste** (Forwarder, Harvester). Tasu igati korralik. Tel 516 5040, 514 3415, 504 3644.

OÜ Flamelle võtab tööle **ömblejaid** ja **kuudelõikaja**. Tel 782

Haanja vallavalitsus pakub tööd Haanja lasteaia Ruusmäe rühma **õpetajale 1,0 kohaga** ja Haanja lasteaia Ruusmäe rühma **õpetajale 0,5 kohaga**, leping kehtivusega 10 kuud. Nõutav: eelpedagoogikaalane kõrg- või keskharidus või muu pedagoogiline kõrg- või keskharidus ja läbitud 160tunnine eelpedagoogika kursus või muu kõrg- või keskharidus ja läbitud 320tunnine eelpedagoogika kursus. Võimalus kasutada ametikorterit. Avaldus, haridust tõendavate dokumentide koopiad ja CV esitada Haanja lasteaiale hiljemalt 14. augustiks aadressil Haanja sjsk, 65101 Võrumaa. Info tel 782 9177, 5551 0557.

Vastseliina vallavalitsus korraldab konkursi **vallasekretäri** ametikoha täitmiseks. Kandidaadile esitatavad nõuded: kandidaat peab olema vähemalt 21aastane isik, kellel on juristi kvalifikatsioon või tunnistus Vabariigi Valitsuse kehtestatud kutsenõuetele vastavuse kohta, soovitavad eelnev töökogemus kohalikus omavalitsuses, algatus- ja analüüsivõime, pingetaluvus, kohusetundlikkus ja hea suhtlemisoskus. Kandidaadil esitada hiljemalt 18. augustiks Vastseliina vallavalitsusele (Võidu 14, Vastseliina alevik, Võru maakond) kirjalik avaldus, CV, haridust ja kutsenõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiad, soovi korral muud dokumendid. Kontaktisik Raul Tohv, tel 785 1090.

Lasteaed Sõleke (Olevi 29) pakub tööd lasteaia **tervisholutöötajale.** Nõutav on õendusala pädevus ja tahe töötada väikelastega. Info juhataja tel 782 1922 või 511 5927. Sooviavaldus ja dokumendid saata hiljemalt 25. augustiks Olevi 29, 65607 Võru.

Seoses töömahu suurenemisega palkab Eesti-Soome ehitusfirma OÜ Raiester Kesk-Soome tööle kvalifitseeritud **armeerijaid-betoneerijaid, puuseppi, maalreid-krohvijaid ja müürladujaid.** Nõutav soome keele

AS Taisto võtab tööle **remondilukkseppi, keevitajaid, pahteldajaid.** CV saata antsla@taisto.ee. Info tel 785 5585.

Kern-Liebers Eesti OÜ võtab tööle **mehaaniku-operaatori.** Väljaõpe kohapeal. Info tel 782 2564 või aadressil Lille 20.

Kern-Liebers Eesti OÜ pakub tööd **tootmisjuhile.** Kasuks tulevad võõrkeelte oskus ja haridus metallide töötlemise alal. CV saata aadressil: info@kern-liebers.ee või faksil 782 2564.

Plaatimistöid tegev ettevõte võtab tööle **plaatijaid**. Palk kuni 25 000 krooni kuus. Asukoht Tallinn. Info tel +372 502 6583, Sven.

Pakun tööd **autojuhile**. Vajalikud B-, C-kat juhiluba ja Venemaa viisa. Tel 5377 0665.

Ettevõte Võrus vajab **metallitöö oskusega töötajat**. Info E-R tel 510 3024 või tulla kohale Lille 24.

Võru lasteaed Okasroosike võtab tööle **lastealaõpetaja abi** 1,0 töökoormusega ja **remonditöölise** 0,75 töökoormusega. Pöörduda aadressil Võru lasteaed Okasroosike, Jüri 40a, 65610 Võru. Info tel 521 8628, 782 1704.

Pakume tööd **ripplae paigaldajatele** Eesti piires, vajaduse korral väljaõpe. Tel 511 2139, 501 1985.

Lõunalaenud OÜ on kiirelt arenev ettevõte, mis kasvava töömahu tõttu pakub tööd **juhataja assistendile** Võrus. Kandidaadiks on soovitavalt töökogemusega 22-30a naisterahvas, kes on hea arvutioskusega (teksti- ja tabelitöötlus), julgelt söakas ja rõõmus ning avatud suhtleja, soovitavalt majandus- või juuraalaste teadmiste-kogemustega, kasuks tuleb vene keele oskus. Fotoga CV saata: lounalaenud@hot.ee või Jüri 39, Võru. Tel 5551 8899.

Saarlase Saeveski AS võtab tööle

Laastkatused kuuse- ja haavalaastust. Tel 5373 7126.

OÜ Fehuri **raamatupidamisteenused** ärlühingutele, FIEdele, MTÜdele. Kirjendame teie ettevõtte majandustoiminguid, koostame maksu- ja raamatupidamisaruandluse. Tel 522 6288, 782 5345.

Hauakivid, -plaadid. Kiviraidur Avo Raudik, Muraka 6. Tel 786 1214, 527 1490.

Teeme lippaedasid enda ja tellija materjalist. Tel 503 4366.

Veok tõstab, kaevab. Kruus, liiv, killustik. Tel 5656 9357.

Raamatupidamine OÜdele, FIEdele, MTÜdele. Tel 5622 6657.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727. Kogenud ennustajad 24 h. 17 kr/min. Ka mobiilidelt.

Kuum tutvusliin. Tel 900 5577. 24 h. 17 kr/min.

Buldooseritööd. Tel 5666 5223.

Veoteenus kinnise furgooniga (2x2x5 m, luuktõstuk). Tel 5903 2239.

Koduaedade projekteerimine, rajamine ja hooldus. www.aiaruum.ee. Tel 5349 1474, 5624 1979.

Exootika ilusalongis soodsad hinnad suve lõpuni! Meil pakutavad teenused: **solaarium** (püstine), **sprelpäevitus, infrapunasaun** (värviteraapiaga), **maniküür**. Asub Lille 15-31. Tel 5671 4339.

Ehitus- ja remonditööd. Tel 5612 6293.

Vannitubade-korterite remont ja plaatimine. Tel 507 6295.

MITMESUGUST

Mööbli ja kodumasinate müüja otsib koostööpartnerit kaupade transpordiks. Otsime koostööpartneriks ettevõtet või FIE-t kaubabussi-

Sensitiiv Ants Pihlap (allergia, liigese- ja peavalud, alkoholism, muud haigused ja probleemid, needus) Võrus **teisipäeval, 8. augustil**. Tel 5395 2575.

Kiropraktik-manuaalterapeut Rainer Kägo vastuvõtt Võrus **7. augustil**. Reg tel 5351 9500. www.rainerkago.com.

TÄNUAVALDUS

Suur tänu Võru haigla kiirabile, intensiivravi osakonna personalile, kes minu abikaasa elule tagasi tõld, väga hea hoolitsuse ja suhtumise eest. Soovin kõigile edu ja jõudu raskes ja tänuväärses töös. Liivia Pehk.

TUTVUS

Kaks 35a meest soovivad tutvuda pikemat kasvu saledate naistega püsisuhte eesmärgil, sobivusel kooselu. Tel 5382 8040, 5612 6293.

TEATED

Vastseliina vallavolikogu 28. juuni otsusega nr 1-1.2/62 **algatati keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) Vastseliina valla üldplaneeringule.** KSH korraldaja on Vastseliina vallavalitsus (Võidu 14, Vastseliina, 65210 Võrumaa). KSH koostaja on Hendrikson & Co (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 1 p 2 järgi, mistõttu ei olnud vajalik algatamise põhjendamine ning algatamise vajalikkuse üle seisukohtade küsimine nimetatud seaduse § 35 lg 4 nimetatud asutustelt. Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Vastseliina vallavalitsuses E-R kella 8-12 ja 13-17. Kontaktisik Martin Kikas, tel 785 1090.

Võru I 8kl kooli 1971. a lõpetajad! Kohtume **12. augustil kell 11**

Hendrikson & Ko
Töö nr 612/04

Hendrikson & Ko

Võru maavanem

21.08.2006 nr. 219/06

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest

Vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §35 lõikele 6 teatame, et:
vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §33 lg 1 ja §35 lg 2 algatas Vastseliina Vallavolikogu 28. juunil 2006 otsusega nr 1-1.2/62 *üldplaneeringu* keskkonnamõju strateegilise hindamise. Vastseliina üldplaneering algatati Vastseliina Vallavolikogu määrusega nr 28 26.novembril 2004, planeeringu eesmärgiks on valla ruumilise arengu põhimõtete täpsustamine, maa- ja veealade kasutamistingimuste ning detailplaneeringu kohustusega alade määramine.

KSH ja üldplaneeringu osapooled ja kontaktandmed:

Osapool	Nimi	Kontaktandmed
Planeerimisdokumendi koostamise algataja	Vastseliina Vallavolikogu	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa
Planeerimisdokumendi koostamise korraldaja	Vastseliina Vallavalitsus	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa
Planeerimisdokumendi koostaja	Hendrikson&Ko	Raekoja plats 8, 51004 Tartu
KSH koostaja	Heikki Kalle	Raekoja plats 8, 51004, Tartu
Planeerimisdokumendi kehtestaja	Vastseliina Vallavolikogu	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa

Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati võttes aluseks *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §33 lg 1 p 2, mistõttu ei olnud vajalik algatamise põhjendamine ning algatamise vajalikkuse üle otsustamisel seisukoha küsimine nimetatud seaduse §35 lõikes 4 nimetatud asutustelt.

Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsustega saab tutvuda Vastseliina Vallavalitsuses avalike dokumentidega tutvumiseks ettenähtud viisil ja ajal.

Lugupidamisega,

Heikki Kalle
KSH ekspert (KMH litsents KMH0039)

Tel: 7409 802
Faks: 7409 801

OÜ Hendrikson & Ko; Peakontor: Raekoja plats 8, 51003 Tartu; tel 742 7777 fax 738 4162; Tallinna esindus: Pärnu mnt 30-9, 10117 Tallinn; tel 610 9206, 610 9207 fax 610 9208; http://www.hendrikson.ee

Hendrikson & Ko

Võrumaa Keskkonnateenistus

KAITSEMINISTEERIUM
MUINSUSKAITSEAMET

21.08.2006 nr. 218/06

Vastseliina vallale koostatava üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine ja programmi kohta seisukoha küsimine

Vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §35 lõikele 6 teatame, et:
vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §33 lg 1 ja §35 lg 2 algatas Vastseliina Vallavolikogu 28. juunil 2006 otsusega nr 1-1.2/62 *üldplaneeringu* keskkonnamõju strateegilise hindamise.

Vastseliina üldplaneering algatati Vastseliina Vallavolikogu määrusega nr 28 26.novembril 2004, planeeringu eesmärgiks on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine, maa- ja veealade kasutamistingimuste ning detailplaneeringu kohustusega alade määramine.

KSH ja üldplaneeringu osapooled ja kontaktandmed:

Osapool	Nimi	Kontaktandmed
Planeerimisdokumendi koostamise algataja	Vastseliina Vallavolikogu	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa
Planeerimisdokumendi koostamise korraldaja	Vastseliina Vallavalitsus	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa
Planeerimisdokumendi koostaja	Hendrikson&Ko	Raekoja plats 8, 51004 Tartu
KSH koostaja	Heikki Kalle	Raekoja plats 8, 51004, Tartu
Planeerimisdokumendi kehtestaja	Vastseliina Vallavolikogu	Võidu tn 14 Vastseliina vald 65201 Võrumaa

Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati võttes aluseks *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* §33 lg 1 p 2, mistõttu ei olnud vajalik algatamise põhjendamine ning algatamise vajalikkuse üle otsustamisel seisukoha küsimine nimetatud seaduse §35 lõikes 4 nimetatud asutustelt.

Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsustega saab tutvuda Vastseliina Vallavalitsuses avalike dokumentidega tutvumiseks ettenähtud viisil ja ajal.

OÜ Hendrikson & Ko; Peakontor: Raekoja plats 8, 51003 Tartu; tel 742 7777 fax 738 4162; Tallinna esindus: Pärnu mnt 30-9, 10117 Tallinn; tel 610 9206, 610 9207 fax 610 9208; http://www.hendrikson.ee

Hendrikson & Ko

Vastavalt kehtiva *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimisseaduse* §36 lg 3 peab keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel programmi sisu osas seisukohta küsima asjaomastelt asutustelt ja isikutelt.

Palume Teie seisukohta koostatava keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi sisu osas. KSH programmi eelnõu on esitatud käesoleva kirja lisana.

Lisad:

1. Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm (eelnõu).

Lugupidamisega,
Peep Leppik
Hendrikson&Ko
planeerimiskonsultant

.....

Heikki Kalle
keskkonnaekspert (litsents KMH0034)

.....

OÜ Hendrikson & Ko; Peakontor: Raekoja plats 8, 51003 Tartu; tel 742 7777 fax 738

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Heikki Kalle
Litsents KMH0039

Raekoja plats 8
51004 Tartu

Tartu 2006

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Strateegiline planeerimisdokument (üldplaneering) koostatakse kogu Vastseliina valla haldusterritooriumile. Üldplaneeringu koostamine algatati vallavolikogu otsusega nr 28 26. novembril 2004. a. Käesoleva aasta juuniks valmis Vastseliina valla planeerimisettepanek, mis saadeti kooskõlastamiseks vastavatele osapooltele. Kuna planeeringut ei kehtestatud enne 21. juulit 2006.a., on kohustus koostada planeerimisdokumendile keskkonnamõju strateegiline hindamine vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse*s sätestatule. Keskkonnamõju strateegilise hindamise protsess ei toimu seega paralleelselt planeerimisdokumendi koostamise protsessiga, vaid tagantjärele peale planeerimisettepaneku valmimist.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Vastseliina vallavolikogu 28.06.2006.a otsusega nr 1-1.2/62 „Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine".

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilisel hindamisel käsitletakse järgmisi keskkonnakomponente:

1. Looduskeskkond
   - geoloogiline ehitus (sh maavarade leiukohad ja kaevandamise ga seotud aspektid);
   - põhjavesi ja selle kaitstus;
   - maastik;
   - veekogud;
   - taimkate;
   - loomastik (sh linnustik);
   - kaitsealad- ja objektid, Natura 2000 alad, uute alade/objektide kaitse alla võtmine;
2. Tehiskeskkond
   - infrastruktuur (teed, tehnovõrgud, jäätmemajandus);
   - maakasutus;
   - hoonestus (väljakujunenud asustusstruktuur ja hoonestus);
   - atmosfääriõhu reostus (keskkonnaohtlikud objektid);
   - põhja- ja pinnavee reostus (keskkonnaohtlikud objektid)
   - müra ja vibratsioon (liiklus ja tööstus, jm).
3. Sotsiaal-majanduslik keskkond
   - mõju erinevatele rahvastikugruppidele;
   - mõju ettevõtlusele ja hõivele;
   - mõju inimeste tervisele ja heaolule;
   - mõju valla ruumilisele seostatusele ja erinevate osade ühendatusele (transport; avalike ja erateenuste paiknemine).

Võrumaa Keskkonnateenistuse ettepanekul käsitletakse keskkonnamõju strateegilisel hindamisel ka:

- reoveekogumisalade määramist;
- detailplaneeringu kohustusega alade määramist;

- omavalitsuse tasandil objektide/alade kaitse alla võtmist (Vana-Saaluse park ja Vastseliina kiriku juurest Kapera poole minev allee).

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel lähtutakse arenguvõimalustest (stsenaariumitest) teemavaldkondade kaupa ning hinnatakse erinevate planeeritavate tegevustega kaasnevat keskkonnamõju.
Planeeringuettepanekuga kavandatavad tegevused on:

- Vastseliina ja Vana-Vastseliina arendamine läbi keskusemaa funktsiooni;
- Külakeskuste arendamine puhke- ja virgestusmaade ja/või üldkasutatava hoone maa reserveerimisega;
- Puhke- ja virgestusmaade reserveerimine Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas, kauni vaatega kohtade reserveerimine puhke- ja virgestusmaana;
- Elamumaade laiendamine ja tihendamine olemasolevatel tiheasustusaladel Vastseliina alevikus ja Vana-Vastseliinas, samuti Külaoru külas;
- Hajaasustuses (põllu- ja metsamaal), traditsioonilise asustusstruktuuriga ja miljööväärtuslikes piirkondades ning väärtuslike maastikel ehitustingimuste järgimine maastikupildi säilitamiseks;
- Tootmissalade laiendamine olemasolevate tööstusalade ümbruses Vastseliina alevikus, Vana-Vastseliinas, Külaorus ja Viitkal;
- Ärimaade reserveerimine Vastseliinas ja Vana-Vastseliinas;
- Kaitsehaljastusmaa reserveerimine Vastseliina aleviku tööstusala piirkonnas;
- Haljasala ja parkmetsamaa reserveerimine Vastseliinas ja Vana-Vastseliinas (sh piiskopilinnuse ümbruses);
- Supelranna maa reserveerimine Kirikumäe järve ääres, supluskohtade määramine;
- Kergliiklusteede reserveerimine, sh kõikide põhikaardil olevate teede, mis asuvad rohelise võrgustiku tuumaladel ja koridorides, reserveerimine avalikult kasutatavateks kergliiklusteedeks;
- Uue tee ja liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa reserveerimine Vastseliina alevikus;
- Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamine vastavalt Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukavale;
- Tänavavalgustuse väljaehitamine enamkäidavates paikades (bussipeatused, aktiivselt kasutatavad liikumisteed, haljas- ja puhkealad);
- Jäätmekäitlusmaa reserveerimine Vastseliinas ja Loosi külas;
- Ristipuude võtmine kohaliku kaitse alla Kerepäälse külas;
- Rohevõrgustiku tuumalade ja koridoride piiride täpsustamine ja kasutustingimuste määramine;
- Kalmistumaa laiendamine Vastseliina alevikus;
- Ehituskeeluvööndi vähendamine Vastseliina alevikus Piusa jõe ääres 50 meetrilt 30 meetrile;
- Maade munitsipaliseerimine Vastseliina alevikus, Vana-Vastseliinas ja külade keskustes.

Reserveeritavate alade omavaheliseks ja teiste maakasutusfunktsioonide võrdluseks kasutatakse vastavalt positiivse-negatiivse kaardi metoodikat (sobivate, välistavate ja tingimuslike kriteeriumide omavaheline analüüs) ning vajadusel võrdleva analüüsi maatriksmeetodit.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes tehakse ettepanekuid negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks või heastamiseks.

Riigipiiriülest keskkonnamõju Vastseliina valla üldplaneeringu koostamise ja ellu viimisega ei kaasne.

3. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi strateegilise planeerimisdokumendi vastu, on esialgsetel andmetel (KSH programmi koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	**Mõju ja/või huvi**	**Teavitatakse kirjaga***
Vastseliina Vallavalitsus, Vallavolikogu	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja. Otsustaja (kehtestamine) üldplaneeringu küsimuses. KSH algataja.	Kirjaga ei teavitata, kuna on otsustajana protsessiga kursis
Eesti Vabariik (Kaitseministeerium)	Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja.	Ministeeriume teavitatakse kirjaga
Võrumaa Keskkonnateenistus	KSH järelvalvaja huvi ja funktsioon on tagada KSH protsessi seadusejärgsus ja üldiste keskkonna-alaste huvide tasakaalustatud arvestamine.	Teavitatakse kirjaga
Muinsuskaitseamet	Muinsuskaitsealaste huvide eest seismine.	Teavitatakse kirjaga
Valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikeühendused	Keskkonnaalaste või muude organisatsiooni suunitlusest tulenevate väärtuste arvestamise tagamine .	e-kiri Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, Lauri-Indrek Tummeleht, eko@eoy.ee
Maaomanikud/ Piirkonna elanikud/ Ettevõtjad	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga elukeskkonnast.	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).
Laiem avalikkus	Muud võimalikud mõjud ja huvid.	Kirjaga ei teavitata (teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes).

***** Vastavalt KMHKJS §37 lg1.

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast on esitatud alljärgnevas tabelis.

Strateegilise keskkonnamõju hindamise etapp	**Aeg**
KSH algatamine	Juuni 2006
KSH programmi koostamine	August 2006
Seisukohtade küsimine KSH programmi sisu osas pädevatelt asutustelt.	August 2006
KSH programmi avalik arutelu ja selle eelnev avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva).	September-oktoober 2006
KSH programmi heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt.	Oktoober 2006
KSH aruande koostamine.	November 2006
KSH aruande avalik arutelu ja sellele eelnev avalik väljapanek.	Detsember 2006
KSH aruande heakskiitmine Võrumaa keskkonnateenistuse poolt	Jaanuar 2007

Strateegilise keskkonnamõju hindamise läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses* ja muudes avalikku menetlust puudutavates seadustes (*Haldusmenetluse seadus*) sätestatud nõuetele.

Täpset KSH ja ajalist kulgemist on KSH programmi koostamise ajal raske fikseerida ning esitatud ajagraafikus võib ette tulla muutusi.

5. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Strateegilise planeerimisdokumendi koostajaks on:
Hendrikson&Ko OÜ üldplaneeringute osakond
Raekoja plats 8, Tartu
Töörühm

Üldplaneeringute osakonna juhataja	Pille Metspalu
Projektijuht	Peep Leppik

KSH programmi on koostanud ja KSH teostavaks eksperdiks on:
Heikki Kalle
(litsents KMH0039)

Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §34 lõikele 3 on:

1. Ekspert lõpetanud Tartu ülikooli bioloogia erialal ja täiendanud ennast ajavahemikul 1993-1995 Oxfordi ülikoolis, kus keskkonnamõju hindamine ja strateegiline planeerimine kuulusid õppekavasse
2. Ekspert on keskkonnamõju hindamise valdkonnas töötanud alates 1992 aastast ja strateegilise planeerimise valdkonnas 1998. aastast.
3. Ekspert on osalenud punktis 1 loetletud õppeasutustes kursustel, mis ületasid mahult nõutavat 40 tundi.
4. Ekspert on osalenud valdkonda puudutavate õigusaktide ja käsiraamatute väljatöötamisel ja on valdkonnaga kursis.

6. Projektiga seotud pädevate asutuste seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel peab programmi sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, keskkonnateenistuselt või kohaliku omavalitsuse organilt.

Käesoleva projekti raames küsitakse seisukohti:
Kaitseministeeriumilt – seoses riigi huvidega Viitka lasketiiru vastu vastavalt Võru maakonnaplaneeringule, Loosi külas asuva maaüksuse riigi omandisse jätmise kohta vastavalt Kaitseministeeriumi Vastseliina vallavalitsusele 18.03.2005 saadetud kirjale;
Võrumaa Keskkonnateenistuselt – seoses KSH järelvalvega;
Muinsuskaitseinspektsioonilt - seoses muinsusväärtuste kaitsega.

Võrumaa Keskkonnateenistuse ettepanek on lisada programmi eelnõusse reoveekogumisalade ja detailplaneeringu kohustusega alade määramise. Programmi osas on ka ettepanek võtta omavalitsuse tasandil kaitse alla Vana-Saaluse park ja Vastseliina kiriku juurest Kapera poole minev allee. Programmis tuleks käsitleda ka maavarade leiukohti ning hinnata kaevandamisega seotud aspekte.

Kaitseministeeriumi poolt Vastseliina KSH programmi kohta ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Muinsuskaitseametil KSH programmi osas ettepanekuid ega vastuväiteid ei olnud.

Laekunud seisukohtadega on arvestatud ning nende alusel programmi parandatud. Seisukohtade koopiad on toodud Lisas 1.

7. Programmi avalikust arutelust teavitamine ja tulemused

KSH programmi avaliku väljapaneku ja arutelu teated saadeti Võrumaa Keskkonnateenistusele, Võru Maavalitsusele ja Eesti Keskkonnaühenduste Kojale (EKO), teade avaldati ajalehes „Võrumaa Teatajas" 23.09 ja 25.09.2006.a. (toodud Lisas 4) ning Ametlikes Teadaannetes. Programmi avaliku väljapaneku jooksul 25.sept – 9.okt. 2006 ühtegi ettepanekut programmi osas ei laekunud. KSH programmi avalik arutelu toimus 9.oktoobril 2006. Ettepanekute põhjal on programmi täpsustatud ning ettepanekutega arvestatakse KSH aruande koostamisel. KSH programmi avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri on toodud käesoleva programmi lisades 2 ja 3.

KSH ekspert,
Heikki Kalle 16.oktoober 2006

Projektiga seotud pädevate asutuste seisukohad

KESKKONNAMINISTEERIUM
Võrumaa Keskkonnateenistus

Peep Leppik
OÜ Hendrikson & Ko
Õpetaja 9
51003 Tartu

Teie: 21.08.2006 nr 218/06

Meie: 29.08.2006 nr 44-12-1/2441-5

Vastseliina valla üldplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise
hindamise programmi seisukoht

Lugupeetud Peep Leppik

Palusite Võrumaa keskkonnateenistuse seisukohta Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile. 08.03.2005 väljastasime kirjaga nr 44-12-3/605-2 omapoolsed lähtetingimused Vastseliina valla üldplaneeringu koostamiseks.

Programmi eelnõust on siiski välja jäänud reoveekogumisalade ja detailplaneeringu kohustusega alade määramine.

Teeme programmile järgnevad ettepanekud:

1. omavalitsuse tasandil tuleks üldplaneeringuga kaitse alla võtta Vana-Saaluse park ning Vastseliina kiriku juurest Kapera poole minev allee
2. määrata reoveekogumisalad
3. määrata detailplaneeringu kohustusega alad4. punktis 1 looduskeskkond – geoloogiline ehitus, tuleks käsitleda maavarade leiukohti ning hinnata kaevandamisega seonduvaid aspekte.

Lugupidamisega

Ena Poltimäe
Juhataja

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 786 8360
faks 786 8361
kkt@mv.werro.ee

Postiaadress:
Karja 17A
65608 VÕRU

Anu Holvandus 7868363

KAITSEMINISTEERIUM

Hr Heiki Kalle
OÜ Hendrikson&Ko
Raekoja Plats 8
51003 TARTU

Teie: 21.08.2006 nr 217/06

Meie: 25.08.2006 nr 12.5.-6./4802

Seisukoht Vastseliina vallale koostatava üldplaneeringu KSH programmi kohta

Austatud härra Kalle

Vastseliina vallale koostatava üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi osas Kaitseministeeriumil ettepanekud, vastuväited ja küsimused puuduvad.

Lugupidamisega

Lauri Almann
Kantsler

Nele Loorents 717 0129
nele.loorents@kmin.ee

KM 000907

Sakala 1, 15094 Tallinn
tel 717 0022, faks 717 0001

Reg nr 70004502
kantsler@kmin.ee; www.kmin.ee

MUINSUSKAITSEAMET

Peep Leppik
OÜ Hendrikson ja Ko
Raekoja plats 8
Tartu 51003

Teie 21.08.2006 nr 216/06
Meie 19.09.2006 nr 15/1025

Vastseliina vallale koostatava üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamisest ja seisukoht programmi kohta

Täname Teid kirja eest.

Teatame, et Muinsuskaitseametil ei ole vastuväiteid Vastseliina vallale koostatava üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise ja programmi eelnõu kohta.

Ühtlasi juhime tähelepanu, et Teie poolt saadetud kiri oleks pidanud olema adresseeritud Muinsuskaitseametile mitte Muinsuskaitseinspektsioonile.

Edaspidigi meeldivat koostööd soovides,

Lugupidamisega,

Triin Vissel
Muinsuskaitseameti Võrumaa vaneminspektor
triin.vissel@muinas.ee
tel. 53305178

Uus tn 18
10111 TALLINN
Reg kood 70000958

Tel +372 640 3050
Faks +372 640 3060

E-post info@muinas.ee
http://www.muinas.ee

Avaliku arutelu protokoll

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju stateegilise hindamise programmi avalik arutelu protokoll

Kuupäev: 9. oktoober 2006
Koht: Vastseliina vallavalitsus

Juhataja: Peep Leppik, Hendrikson & Ko
Protokollija: Ann Ideon, Hendrikson & Ko
Osalejad: Heidi Normann (Vastseliina VV)
Tiina Pettai (Vastseliina VV)
Anu Holvandus (Võrumaa KKT)
Kaja Eensalu (Vastseliina VV)
Adu Ojamets (Vastseliina VV)
Urmas Juhkam (Vastseliina VV)
Piret Otsatalu (Vastseliina VV)
Tõnu Laos (Võru MV)
Raul Tohv (Vastseliina VV)
Ann Ideon (Hendrikson & Ko)
Peep Leppik (Hendrikson & Ko)

Algus: 16:02
Lõpp: 16:59

Päevakord

1. kuulati Peep Leppiku (Hendrikson & Ko) ettekannet üldplaneeringu ulatusest ja eesmärkidest, üldplaneeringuga kavandatust ning KSH olemusest ja eesmärkidest.
2. Küsimused ja ettepanekud

Küsimused ja ettepanekud:

Küsimus: komposteerimisvälja rajamine võiks kajastuda programmis, et ei peaks uuesti tegema KSH'd. Sinna tehakse detailplaneering.
Vastus: Ekspert (Peep Leppik) selgitas üldplaneeringuga kavandatava tegeuse hindamise täpsusastet võrreldes detailplaneeringuga planeeritule.

Ettepanek: mainida ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamist ka Loosi, Kündja ja Hinsa külas. Tekstis viidata ÜVK'le.
Vastus (Peep Leppik, Ann Ideon): ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine toimub Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava järgi, ning veevarustuse ja kanalisatsiooni küsimust on planeeringu seletuskirjas põhjalikult käsitletud. KSH's hinnatakse kavandatud tegevusega kaasneda võivaid mõjusid.

Küsimus: millises täpsuses KSH's nt. puhke-virgestusmaad jäävad? Konkreetselt?
Vastus (Peep Leppik): samas täpsusastmes nagu üldplaneeringus. Põhimõtted ja põhjendused on tehtud planeerimisprotsessi käigus ja on läbi arutatud. Võimalik on uus ja täpsustatud ülevaatamine.

Küsimus: ehituskeeluvööndi vähendamine 50 m -> 30 m. Mis ulatuses see tuleb?
Vastus: ÜP'ga on ettepanek vähendada ehituskeeluvööndit ajaloolise asustuse piires. Kui see kooskõlastatakse, siis vähendatakse ehituskeeluvööndit 30 m peale.

Põhjendused on toodud ÜP-s, vastavalt ajaloolisele ehitusjoonele Vastseliina Alevikus. KSH vaatab üle, kas see on põhjendatud vähendamine või mitte.

Küsimus (Tõnu Laos): kuidas on sotsiaalne infrastruktuur (teemaplaneering praegu tegemisel) kaetud KSHs? Kas analüüsib või konstateerib?
Peep Leppik: KSH võtab ette ÜP'ga kavandatu, arvestades selle juures lähteandmestiku, planeerimisprotsessi, spetsialistide ettepanekutega ja analüüsib selle põhjal erinevaid alternatiive ning hindab, et sellised asjad on sotsiaalse infrastruktuuri arendamisel ette nähtud ning põhjendab miks.
Tõnu Laos: aga nt. väikesed koolid ja nende sulgemine?
Peep Leppik: KSH teeb teatud ettepanekud, kuid ei lähe uuesti tagasi rahvastikuprognooside tegemise juurde kui ei osutu vajalikuks. See on planeerimisprotsessi juures läbi arutatud. Vastseliinas koolide sulgemise probleemi ei olegi.
Heidi Normann: kui kaugel praegu on sotsiaalse infrastruktuuri teemaplaneering? Selle kaudu tuleksid ka projektirahad?
Tõnu Laos: Küsimustiku andmed on koos, kuid protsess on veel poole peal ja oleks vajalik koostöö.
Peep Leppik: kuniks tulemusi ei ole, ei ole võimalik ka KSHs neid asju kajastada. KSH käsitleb nagunii sotsiaalset infrastruktuuri ning eriuuringuid tehakse sellisel juhul kui ilmneb nende paratamatu vajadus, ehk kui ilmnevad küsimused ja probleemid mille lahendamiseks on vajalikud täiendavad uuringud.

Ettepanek: erivajadustega inimeste seisukohast tuleb anda hinnang kogu planeeritava suhtes.
Vastus (Peep Leppik, Ann Ideon): see on vajalik, mõju erivajadustega inimestele mainitakse peatükis, mis käsitleb mõju erinevatele inimrühmadele.

Küsimus (Raul Tohv): tuleb riskianalüüsi koolitus, kas riskianalüüs tuleb ka sisse viia?
Vastus (Peep Leppik): kui riskianalüüsi ei ole, siis mõjude hindamine arvestab keskkonnaohtlike objektidega. Analüüsi olemasolul arvestatakse kindlasti analüüsi tulemustega.

Küsimus: kas KSH'sse lähevad sisse ka Muinsuskaitse toodud ettepanekud?
Vastus (Peep Leppik): vaatame üle ja täiendame seletuskirja. Muinsuskaitselt KSH kohta ettepanekuid ei tulnud, planeeringu kooskõlastuskirjas toodu parandused viiakse seletuskirja.

Ettepanek (Anu Holvandus): mõelda läbi ja täpsustada maardlate teemad, et ei tekiks probleeme.
Vastus (Peep Leppik, Ann Ideon): ÜP-s on kirjas maardlad ja varud (aktiivsed/passiivsed varud, maardlate piirid), KSH käigus hinnatakse võimalikke alternatiive maardlate küsimuses.

Avalikul arutelul osalejate nimekiri

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik arutelu

Vastseliina vallavalitsuses, 9.oktoober 2006 kl 16.00

Jrk nr.	Nimi	Amet/asutus	Kontakt (tel. nr/ e-mail	Allkiri
1	PEEP LEPPIK	OÜ HENDRIKSON & KO	55675023	
2	Heidi Norman	Vastseliina Vallavalitsus	56470610	
3	Tiina Petiaõ	Vastseliina vallavalitsus	tiina@vastseliina.ee 33934999	
4	Ann Holvandus	Võrumaa KKT	53470897	
5	Kaja Ensalu	Vastseliina Vallavolikogu esimees	56679553 kaja34@hot.ee	
6	Aadu Ojaveski	Vastseliina Vallavolikogu maj. komisjon	52 95918	
7	Ummas Juhkam	Vastseliina VV	5148718	
8	Piret Ostrahn	Vastseliina Vallavalitsus	7851180	
9	Tõnu Laos	Võru MV	78 68 536	
10	Raul Tolu	Vastseliina VV	5786750	
11	Ann Idur	OÜ Hendrikson & Ko	5286168	
12				
13				

Programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teatamine

„Võrumaa Teataja", 23. september 2006

KUULUTUSED 15

9. oktoobril kell 16 toimub **Vastseliina vallavalitsuses** (Võidu 14, Vastseliina alevik) **Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik arutelu.** Enne avalikku arutelu toimub 25. septembrist 9. oktoobrini Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik väljapanek. Programmiga ning üldplaneeringu planeerimisettepanekuga on võimalik tutvuda: Vastseliina vallavalitsuses (Võidu 14, Vastseliina alevik, Võrumaa), Vastseliina vallavalitsuse veebilehel aadressil http://www.vastseliina.ee, Hendrikson & Ko kontorites Tartus Raekoja plats 8, Hendrikson & Ko veebilehel http://www.hendrikson.ee/. Programmi kohta saab kirjalikult ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada Vastseliina vallavalitsusele või Hendrikson & Ko-le 9. oktoobrini.

KOOLITUS

Tule autokooli!
Võru Automis algavad igal kuul **B-kat** kursused. Jätkub registreerimine **BC1- ja C1-kat** kursustele. Veel on vabu kohti septembri lõpus toimuvale **lõppastmekoolitusele.** Info ja registreerimine tööp 9-12 ja 14-16 tel 782 1776 või Jüri 32a 2. k.

KIRIKUTEATED

EMK Võru koguduses Uus 21. Pühapäeval, 24. septembril kell 11 jumalateenistus, samal ajal laste pühapäevakool. **Esmaspäeval, 25. septembril kell 10** piibli- ja palvetund. Esmaspäeval, 25. septembril **kell 17.30-20** algab 34nädalane jüngri piiblikursus. Info ja reg tel 5622 3203.

KANDLE KINOS

Laup, 23.09. kell 17.30

„Võrumaa Teataja", 25.september 2006

21. septembril kella 20.40 ajal sõitis Võrus Kaare tänava ja Antsla maantee nurga peal Tamar toimetati kehavigastustega Lõuna-Eesti haiglasse. • **VT**

Vastseliina valla üldplaneeringu eesmärgiks on kogu valla ruumilise arengu kavandamine järgnevaks 10–15 aastaks.

Vastseliina valla üldplaneering algatati 26. novembril 2004. Avaliku protsessi käigus on määratud valla territooriumi arengu põhisuunad ja maakasutuse tingimused, samuti detailplaneeringu kohustusega alad. Valminud on üldplaneeringu planeerimisettepanek, millega saab tutvuda Vastseliina vallavalitsuses. Käimasoleva keskkonnamõju strateegilise hindamisega hinnatakse majanduslikule, sotsiaalsele ja kultuurilisele ning looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid, mille võib kaasa tuua planeeringuga kavandatu. Riigipiiriülest keskkonnamõju Vastseliina valla üldplaneeringuga ei kaasne, omavalitsuse ja maakonna piiri ülese keskkonnamõju avaldumise võimalikkust vaadeldakse keskkonnamõju hindamise käigus.

Enne avalikku arutelu toimub **25. septembrist 9. oktoobrini** Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi **avalik väljapanek.** Programmiga ning üldplaneeringu planeerimisettepanekuga on võimalik tutvuda Vastseliina vallavalitsuses (Võidu 14, Vastseliina alevik, Võrumaa); Vastseliina vallavalitsuse veebilehel aadressil http://www.vastseliina.ee; Hendrikson&Ko kontorites Tartus aadressil Raekoja plats 8; Hendrikson&Ko veebilehel aadressil http://www.hendrikson.ee/

Programmi kohta saab ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada 9. oktoobrini kirjalikult Vastseliina vallavalitsusele või Hendrikson & Ko-le.

Vastseliina valla üldplaneeringu koostamise osapooled:
Üldplaneeringu koostamise algataja
Vastseliina vallavalitsus ja vallavolikogu
Võidu 14, Vastseliina vald, 65201 Võrumaa
Üldplaneeringu koostamise korraldaja
Võidu 14, Vastseliina vald, 65201 Võrumaa
Üldplaneeringu kehtestaja
Võidu 14, Vastseliina vald, 65201 Võrumaa
Üldplaneeringu koostaja
Hendrikson&Ko, Raekoja plats 8, 51004 Tartu
KSH koostaja
Heikki Kalle, Raekoja plats 8, 51004, Tartu

Programmi heakskiit

Hendrikson & Ko

Võrumaa Keskkonnateenistus
Karja 17A
55608 Võru

16.10.2006 nr 265/06

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Palume heaks kiita Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm.

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Vastseliina Vallavolikogu 28.06.2006 otsusega nr 1-1.2/62.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis on toodud põhjendatud huvi omavate osapoolte seisukohad, mille alusel on programmi täiendatud.

Programmi avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teavitati vastavalt KMHKJS seaduse §-le 37 Ametlikes Teadaannetes, ajalehes (Võrumaa Teataja), Hendrikson&Ko kodulehel, teavitati Võru Maavalitsust, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, ja Võrumaa Keskkonnateenistust.

Avaliku väljapaneku käigus ei laekunud programmi kohta ettepanekuid. Avaliku arutelu käigus esitati programmi kohta ettepanekuid ja küsimusi. Programmi avaliku arutelu protokoll on lisatud programmi lisadesse.

Kirjale on lisatud Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm.

Lugupidamisega,

Heikki Kalle
Keskkonnaekspert
OÜ Hendrikson&Ko

Peep Leppik
OÜ Hendrikson&Ko
7409802

OÜ Hendrikson & Ko Peakontor: Raekoja pl 8, 51004 Tartu tel 742 7777 faks 738 4162; Tallinna esindus: Pärnu mnt 30-9, 10141 Tallinn tel 644 4501 faks 644 4504; http://www.hendrikson.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM
Võrumaa Keskkonnateenistus

Heikki Kalle
OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8
51004 Tartu

Teie:16.10.2006 nr 265/06
Meie: 24.10.2006 nr 44-12-1/2441-8

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmine

Esitasite Võrumaa keskkonnateenistusele heakskiitmiseks Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi.

Võrumaa keskkonnateenistus järelevalvaja ülesanded on kontrollida programmi ja menetluse vastavust õigusaktide nõuetele ning programmi heakskiitmine.

Programm sisaldab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 36 lg 2 nimetatut. Seisukohti programmi sisu osas on küsitud Kaitseministeeriumilt, Võrumaa keskkonnateenistuselt ning Muinsuskaitseinspektsioonilt. Laekunud seisukohtadega on arvestatud. Ettepanekuid avalikustamise käigus ei laekunud.

Vastseliina valla üldplaneeringu KSH algatati 28.06.2006. Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 35 lg 6 tuleb KSH algatamise otsusest teatada 14 päeva jooksul otsuse tegemisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (teatati 11.07.2006) ja vähemalt ühes üleriigilise või kohaliku levikuga ajalehes (teatati 05.08.2006). Kuna tegemist on § 33 lg 1 nimetatud strateegilise planeerimisdokumendile KSH algatamisega, siis algatamise vajalikkusele polnud seisukohta vaja küsida (ei küsitud) ning sellest tulenevalt ei järgnenud kohustust teatada algatamise vajalikkuse üle seisukohta küsitud asutustele.

Kuigi maakonnalehes ilmus teade KSH algatamisest seadusega ettenähtud 14 päevast tunduvalt hiljem (algatamisotsus 28.06.2006, teade kohalikus lehes 05.08.2006), leiab Võrumaa keskkonnateenistus, et hoolimata hilinenud KSH algatamise teatest oli kõigil huvitatud isikutel siiski võimalus tutvuda KSH algatamise otsusega üle kuu aja enne kui teatati 23.09.2006 ja 25.09.2006 KSH programmi avalikustamisest.
KSH programmi avalikustamine toimus seaduspäraselt.

Näituse mnt 7a
15172 Tallinn
Reg.nr 70001231

telefon 786 8360
faks 786 8361
kkt@mv.warro.ee

Postiaadress
Kanja 17A
65608 VÕRU

Aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teatamine

”Võrumaa Teataja”, 9.dets. 2006

VÕRUMAA TEATAJA **Laupäev, 9. detsember** 2006

Vastseliina vallavalitsus teatab

Vastseliina valla üldplaneeringu planeerimisettepanekut tutvustav avalik arutelu ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu.

Planeeringu koostamise algataja, korraldaja ja kehtestaja Vastseliina vallavalitsus teatab, et üldplaneeringu planeerimisettepanekut tutvustav ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimub 3. jaanuaril 2007 Vastseliina vallavalitsuses (Võidu 14, Vastseliina) algusega kell 16.

Algatatud planeeringu ja planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise ettepaneku tegi Vastseliina vallavalitsus, planeeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessis on konsultant/koostaja OÜ Hendrikson & Ko (Raekoja plats 8, Tartu).

Planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik väljapanek toimub alates 9. detsembrist kuni avaliku aruteluni 3. jaanuaril 2007. Planeerimisettepaneku ja aruandega saab tutvuda Vastseliina vallavalitsuses, Hendrikson & Ko kontoris Tartus (Raekoja plats 8) ning internetis (www.hendrikson.ee, alajaotuses avalikud dokumendid/Võrumaa).

Nimetatud perioodil saab aruande kohta esitada kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi aadressil Hendrikson & Ko, Raekoja plats 8, Tartu ning e-posti aadressil peep@hendrikson.ee.

Raul Tohv, vallavanem

Lisainfo: Heidi Normann, telefon 785 1156, e-post:maakorraldus@vastseliina.ee.

Elumaja põleng nõudis inimelu

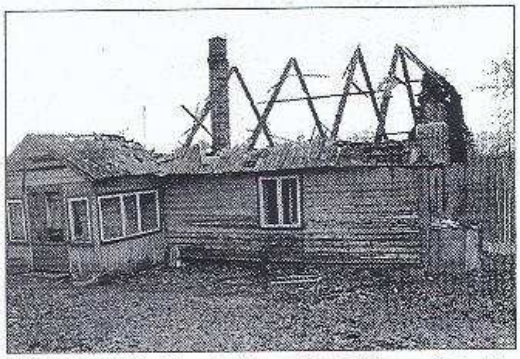

Ööl vastu neljapäeva hukkus Vastseliina vallas Jeedaskülas elumaja põlengus mees. Päästeteenistuse hinnangul võis tulekahju alguse saada hooletust ümberkäimisest lahtise tulega. Puhkenud tulekahjust teatati kell 2.38. Kui päästetöötajad kohale jõudsid, oli puidust elumaja leekides ning katus oli sisse langenud. Ära suudeti hoida tule levik majast umbes kümne meetri kaugusel olevale kõrvalhoonele. Kahjutuli suudeti lõplikult kustutada neljapäeva hommikul kella poole kaheksaks. Foto: ALEKSANDER PLADO

Täpsustus

5. detsembri Võrumaa Teatajas ilmunud uudis „Linn põikleb lubaduse täitmisest kõrvale" vajab täpsustamist. Abiilinnapea Innar Mäesalu kinnitab, et haridusasutuste võrgu arengukava eelnõus olev punkt, mis kohustab linnavalitsust 2009. aastal avama Paju 5a hoones koolieelse lasteasutuse, jääb praegu sinna alles. Seda vastupidi uudises väidetule, et asjakohane kohustus tuleb enne arengukava vastuvõtmist sealt kõrvaldada. Samas möönab Mäesalu, et linnavõim võib enne 2009. aastat haridusasutuste võrgu arengukavas muudatusi teha ja jätta lasteaia avamata, kui selleks puudub vajadus. • **VT**

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll

Kuupäev: 3.jaanuar 2007
Koht: Vastseliina vallavalitsus

Juhataja: Peep Leppik, Hendrikson & Ko
Protokollija: Ann Ideon, Hendrikson & Ko
Osalejad: vt. nimekiri järgmisel leheküljel

Algus: 16:00
Lõpp: 16:40

Päevakord

3. kuulati Peep Leppiku (Hendrikson & Ko) ettekannet üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessist ja aruandest.
4. Küsimused ja ettepanekud.

Küsimused ja ettepanekud:

Martin Kikas: kas me peaks/võiks pöörata tähelepanu taastuvenergiale? Kas on planeeringus mõtet panna piirang, et teatud võimsusest katlad oleks taastuvenergia peal?

Peep Leppik: see ei ole üldplaneeringu ülesanne, ületab üldplaneeringu nõutud piirid. See nõue on selgelt soojamajanduse arengukava ülesanne.

Martin Kikas: siis jääb taastuvenergia küsimus õhku rippuma, sest soojamajanduse arengukava lähtub ainult kaugküttepiirkondadest?

Tiina Pettai: taastuvenergia kasutamise võiks mõjude hindamise juures ikkagi ära mainida, et näidata õhukaitse väärtustamist nt. tootmisüksuste juures.

Peep Leppik: selle võib sisse panna, läheks sisse soovituslikult BAT-tehnoloogiana, parima võimaliku tehnoloogiana. Hindamise soovitusena võib selle kindlasti sisse panna.

Anu Holvandus: ettepanek maakütte torustike paigaldamise osas järvedesse, mis on näiteks aktiivseks läinud Võru vallas. See tähendab aga detailplaneeringu kohustust, mille igakordne nõudmine on mõttetu, seega peaks üldplaneeringusse sisse kirjutama vastava klausli. Detaili nõue lähtub muidu Looduskaitseseadus §38.

Peep Leppik: vaatame selle ettepaneku üle.

Urmo Lehtveer: taastuvenergia koha pealt on võimalus katlamajade juurde reserveerida maad nt päikesepatareide rajamiseks kohtadesse, kus on päiksevalgust rohkem.

Peep Leppik: maakasutuse juurdeplaneerimise koha pealt on see arvestatav ettepanek. See, et vald soodustab taastuvenergia kasutamist, on iseenesest mõistetav. Küsimus on selles, et kuidas vald seda teeb?

Urmo Lehtveer: näiteks sellega, et planeeringus määratakse ära elamute vahekaugused, et elamutel oleks võimalik päikeseenergiat koguda.

Peep Leppik: sellega on arvestatud nt krundisuuruse määramisel.

Urmo Lehtveer: aga näiteks väikegeneraatorite kasutamine? Kas elamute kõrgused määratakse üldplaneeringus ära?

Peep Leppik: me oleme määranud ära väikeelamumaad ja korterelamumaad, aga muidu on see detailplaneeringu ülesanne. Praktiliselt on paljusid asju vaja täpsemalt lahendada, näiteks teemaplaneeringu kaudu ja mitte lahendada kõike üldplaneeringu tasemel.

Urmo Lehtveer: taastuvenergiat toetamise koha pealt oleks hea, kui nii palju kui võimalik oleks üldplaneeringus sees.

Martin Kikas: üldiselt võiks kõik avalikult kasutatavad hooned minna üle taastuvenergiale.

Tiina Pettai: sel juhul viia sisse viide taastuvenergia teemaplaneeringule.

Kikas: energeetika teema võiks sinna sisse minna.

Peep Leppik: et ei dubleeriks soojamajandust puudutavat seadusandlust, on vaja nagunii soojamajanduse arengukava.

Urmo Lehtveer: samas on see ka energiaküsimus ja lähiaastate küsimus, et millal hakkavad väiksemahulised energiatootmise tegevused.

Urmo Lehtveer: kas praegu saab juhtfunktsioone veel muuta ka?

Peep Leppik: saab küll, praegu on alles KSH avalik arutelu, hiljem tuleb veel planeeringu avalik arutelu.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu osalejate nimekiri

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu

Osalejate nimekiri

3.jaanuar 2007 kell 16.00 ***Vastseliina***

Jrk Nr.	Nimi	Kontakt	Allkiri
1	J. Leiärsepp		
2	Heidi Sarman		
3	Tiina Pillow	tiina@vastseliina.ee 7851156	
4	Pärt Palo	puret.palo@mail.ee	
5	Ann Holvandus	anuh@mv.werro.ee	
6	Kalmer Kikkas	kalmer@kivilinn.ee	
7	Raul Talu	raul@vastseliina.ee	
8	URMO LEHTVEER	URMO@FOTOREN.EE	
9	Martin Kilvas	martin@vastseliina.ee	
10	Kaja Ennaku	notriaal@vastseliina.ee	
11	Ann Idion	ann@hendrikson.ee	
12	Peep Leppik	peep@hendrikson.ee	
13			
14			
15			
16			
17			
18			

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiit Keskkonnateenistuselt

KESKKONNAMINISTEERIUM
Võrumaa Keskkonnateenistus

Heikki Kalle
OÜ Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8
51004 Tartu

Teie:08.01.2007 nr 07/07
Meie: 19.01.2006 nr 44-12-1/06/2441-11

Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmine ja üldplaneeringu kooskõlastamine

Esitasite Võrumaa keskkonnateenistusele heakskiitmiseks Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande ja kooskõlastamiseks üldplaneeringu.

Võrumaa keskkonnateenistuse kui järelevalvaja ülesanded on kontrollida KSH aruande vastavust programmile, KSH menetluse vastavust õigusaktide nõuetele ning aruande heakskiitmine. Vastseliina valla üldplaneeringu KSH aruanne vastab programmile ning sisaldab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 40 lg 2 - 4 nimetatut.
KSH aruande avalikust väljapanekust ning avalikust arutelust on teatatud kirjalikult Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, Muinsuskaitseametile ning Võrumaa keskkonnateenistusele 05.12.2006 kirjaga nr 315/06, ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus teade 06.12.2006 ning maakonnalehes Võrumaa Teataja 09.12.2006. Avalik arutelu toimus 03.01.2007 kell 16.00 Vastseliina vallavalitsuses. Avalikul arutelul ilmnenud ettepanekud puudutasid rohkem üldplaneeringu sisu ning on lisatud üldplaneeringu koosseisu.
Seega KSH aruande menetlus on toimunud seaduspäraselt.

Lähtudes eeltoodust ning võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 42 lg 2 otsustan:
heaks kiita Vastseliina valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande. Kuna Vastseliina üldplaneering kehtestamine ei too kaasa olulisi negatiivseid mõjusid, siis seiremeetmeid ei pea vajalikuks määrata.

Üldplaneeringu koostamise käigus Võrumaa keskkonnateenistuse poolt tehtud ettepanekuid on planeeringus arvestatud ning keskkonnakaitselised aspektid üldplaneeringus kajastatud.

Planeerimisseaduse § 17 lg 2 p 2 alusel **kooskõlastab Võrumaa keskkonnateenistus Vastseliina valla üldplaneeringu.**

Lugupidamisega

Ena Poltimäe
Juhataja

Koopia: Vastseliina Vallavalitsus

Anu Holvandus 78 68 363

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 786 8360
faks 786 8361
kkt@mv.werro.ee

Postiaadress:
Karja 17A
65608 VÕRU